



Financial discipline and its role in the growth and development of cooperatives

Javad Rastin*

M.A in Financial Engineering and Risk Management, General Directorate of Cooperation, Labor and Social Welfare, Khorasan Razavi, Mashhad, Iran.

Article History

Received: 15 March, 2024

Revised: 10 May, 2024

Accepted: 13 May, 2024

Keywords

Financial discipline
organizational growth and
development,
employee and manager
relations,
teamwork development,
cooperative companies

Abstract

Financial discipline is a fundamental factor in the success and growth of companies, especially cooperatives, and has drawn considerable attention from researchers. It refers to the effective management of resources, controlling costs, and complying with tax laws and regulations. These basic principles significantly impact the growth and development of cooperatives. The main goal of this research is to examine the effect of financial discipline on various aspects of growth and development in cooperatives. This study is classified as applied research based on its objective and descriptive-correlational based on its method. Data were collected through a questionnaire targeting managers and financial leaders of cooperatives, yielding 339 standardized responses through Morgan's table. To test the hypotheses, factor analysis and structural equations modeling were employed using SPSS and LISREL software. The results indicated that financial discipline has a positive and significant impact on the growth and development dimensions of cooperatives. With solid financial discipline, cooperatives can effectively manage their financial resources, optimize investment opportunities, and ensure financial sustainability. Ultimately, these factors contribute to business growth and development. Thus, financial discipline enhances the financial and economic efficiency of cooperatives, aiding them in achieving their growth and development goals.

Copyright © The Authors. Published by Shandiz Institute of Higher Education



How to cite this article:

Rastin, J. (2024). Financial discipline and its role in the growth and development of cooperatives. Novel Explorations in Computational Science and Behavioral Management, 2(1), 42-63.



<https://doi.org/10.22034/necsbm.2024.448665.1049>

openaccess

Extended Abstract

Introduction

In today's competitive banking environment, customer loyalty is a critical determinant of success, especially as financial institutions increasingly shift toward digital platforms. Electronic banking services have transformed how

customers interact with banks, offering convenience and efficiency. However, the transition to digital platforms also introduces new challenges, particularly in building and maintaining customer trust, which is vital for fostering long-term loyalty. The role of trust as a mediator between the quality of electronic banking

* E-mail address: rastin1980javad@gmail.com



services and customer loyalty is a relatively under-explored area in the literature, particularly in the context of Iranian banks. This study aims to fill this gap by examining the impact of electronic banking services on customer loyalty with an emphasis on the mediating role of trust in the branches of Bank Ayandeh in Mashhad. By exploring this relationship, the study seeks to provide valuable insights for both academic research and practical applications in the banking sector.

Methodology

This research adopts an applied approach, utilizing a descriptive survey method to collect and analyze data. The study population comprises 407 employees from various branches of Bank Ayandeh in Mashhad. The sample was selected using a stratified random sampling method to ensure representativeness across different branches. Data were gathered through standardized questionnaires that measure three primary constructs: electronic banking services, customer loyalty, and trust. The electronic banking services construct was measured using items related to the availability, reliability, and user-friendliness of digital banking platforms. Customer loyalty was assessed based on customer intentions for repeat purchases and their willingness to recommend the bank to others, while trust was measured through perceptions of security, reliability, and overall satisfaction with the bank's digital services.

The collected data were analyzed using both descriptive and inferential statistical methods. Descriptive statistics provided an overview of the demographic characteristics of the respondents and the distribution of their responses. Inferential statistics, particularly Structural Equation Modeling (SEM) performed using SPSS and LISREL software, were employed to test the research hypotheses and to examine the relationships between the variables. The model's

goodness-of-fit was evaluated using several indices, including the chi-square/degrees of freedom ratio (CMIN/DF), the comparative fit index (CFI), and the root mean square error of approximation (RMSEA).

Results and Discussion

The findings of the study reveal several key insights into the dynamics between electronic banking services, trust, and customer loyalty. Firstly, the results indicate that electronic banking services have a significant positive impact on customer loyalty. Customers who perceive the bank's electronic services as reliable, secure, and user-friendly are more likely to exhibit loyalty behaviors, such as repeated transactions and positive word-of-mouth recommendations. This finding aligns with previous studies that have emphasized the importance of service quality in fostering customer loyalty.

Secondly, the analysis confirms the crucial mediating role of trust in the relationship between electronic banking services and customer loyalty. Trust was found to significantly enhance the positive effect of electronic banking services on loyalty. Specifically, the study shows that customers who trust the bank's digital platforms are more likely to remain loyal, even when they encounter minor issues or challenges.

This underscores the importance of building and maintaining trust in digital banking environments, where physical interactions are minimal, and the customer's reliance on the bank's technological infrastructure is high.

Moreover, the study highlights that trust is not merely a direct outcome of service quality but also acts as a buffer that mitigates potential negative experiences. For instance, customers who trust the bank are less likely to switch to competitors following a service failure, provided that the issue is addressed promptly and transparently. This

finding suggests that banks should prioritize trust-building measures, such as ensuring the security of digital transactions, providing transparent communication, and offering responsive customer support.

The study's results are consistent with the broader literature on customer relationship management (CRM) and electronic banking, reinforcing the notion that trust is a pivotal factor in customer retention. However, this research extends the existing body of knowledge by explicitly demonstrating the mediating role of trust in the context of Iranian banks, where cultural and economic factors may influence customer perceptions differently compared to other regions.

Conclusion

This study contributes to the understanding of how electronic banking services influence customer loyalty, with trust playing a central mediating role. The findings suggest that while the quality of electronic services is essential for attracting and retaining customers, trust is the key factor that determines the strength and durability of customer loyalty. For banking institutions, this implies that investments in digital platforms should be complemented by strategies aimed at building trust, such as enhancing security features, ensuring service reliability, and maintaining open and transparent communication with customers.

The implications for practice are significant: banks that fail to foster trust in their digital services may struggle to retain customers in the long term, regardless of the quality of their electronic offerings. Therefore, trust should be viewed not only as a desirable outcome but as an integral component of the bank's digital strategy.

Future research could expand on these findings by exploring additional variables that may influence the relationship between electronic banking services and customer loyalty, such as customer satisfaction or perceived value. Furthermore,

longitudinal studies could provide deeper insights into how these relationships evolve over time as digital banking continues to evolve and as customer expectations shift. In summary, the study underscores the importance of trust in the digital banking landscape and provides a foundation for further research and practical applications aimed at enhancing customer loyalty in the banking sector.

انضباط مالی و نقش آن در رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی

جواد راستین*

کارشناسی ارشد، مهندسی مالی و مدیریت ریسک، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی، مشهد، ایران

چکیده

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۲/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۲۴

کلیدواژه‌ها:

انضباط مالی
رشد و توسعه سازمانی
روابط کارکنان و مدیران
توسعه کار گروهی
شرکت‌های تعاونی

انضباط مالی به عنوان یکی از عوامل اساسی در موفقیت و رشد شرکت‌ها، به ویژه شرکت‌های تعاونی، توجه بسیاری از محققان را به خود جلب کرده است. انضباط مالی به معنای مدیریت صحیح و کارآمد منابع، کنترل هزینه‌ها و رعایت الزامات مالیاتی و قوانین مربوطه است. این اصول اساسی تأثیر قابل توجهی به رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی دارد. هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر انضباط مالی بر ابعاد مختلف رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی است. این پژوهش از لحاظ طبقه‌بندی پژوهش بر مبنای هدف، از نوع کاربردی، از لحاظ طبقه‌بندی بر حسب روش، از نوع توصیفی و از میان انواع پژوهش‌های توصیفی، از نوع همبستگی می‌باشد. گفتنی است رویکرد این پژوهش، جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه است. جامعه آماری پژوهش شامل مدیران و روسای مالی شرکت‌های تعاونی است که از بین آن‌ها با استفاده از جدول مورگان تعداد ۳۳۹ پرسش‌نامه استاندارد جمع‌آوری گردید. به منظور آزمون فرضیه‌ها، روش تحلیل عاملی و معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای اسپاس و لیزرل بکارگرفته شده است. نتایج پژوهش نشان داد که انضباط مالی تأثیر مثبت و معناداری بر ابعاد مختلف رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی دارد. با داشتن انضباط مالی شرکت‌های تعاونی می‌توانند منابع مالی خود را به بهترین شکل مدیریت کرده، استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری موجود را بهینه‌سازی کنند و پایداری مالی خود را تضمین نمایند. این امور در نهایت می‌تواند به رشد و توسعه کسب و کار منجر شود. بنابراین انضباط مالی با ارتقاء کارایی مالی و اقتصادی شرکت‌های تعاونی می‌تواند، به دستیابی به اهداف رشد و توسعه آن‌ها کمک کند.


Copyright © The Authors. Published by Shandiz Institute of Higher Education

استناد به مقاله:

راستین، جواد (۱۴۰۳). انضباط مالی و نقش آن در رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی. کاوش‌های نوین در علوم محاسباتی و مدیریت رفتاری، ۲(۱)، ۴۲-۶۳.



<https://necsbm.shandiz.ac.ir>

 <https://doi.org/10.22034/necsbm.2024.448665.1049>

openaccess

۱. مقدمه

و تدقیق اطلاعات جهت شفاف‌سازی امکان‌پذیر نیست. فساد باعث ناکام ماندن عدالت اجتماعی، تلاش برای فقرزدایی، از بین رفتن سرمایه اجتماعی و ایجاد بی‌انگیزگی و بدبینی در اجتماع گردیده، زمینه تضعیف روحیه افراد درستکار را فراهم می‌آورد و در نهایت فساد موجب انحطاط فرهنگی شده و سیاست‌های دولت را در تضاد با منافع اکثریت قرار می‌دهد و موجب هدر رفتن منابع ملی خواهد شد (سلگی و قهرائی، ۱۴۰۱). فساد هم‌چنین به کاهش اثربخشی دولت‌ها در هدایت امور می‌انجامد و از این طریق، اعتماد

انضباط مالی و چگونگی هزینه‌کرد بودجه مالی از مفاهیم مهم اقتصادی است که در مسائل خرد و کلان معنا پیدا می‌کند. این بودجه چه در سطح خانوار باشد و چه در سطح کلان همواره کنترل هزینه‌ها در راستای درآمدها به مفهوم انضباط مالی می‌انجامد. بی‌تردید بدون وجود زیرساخت نمی‌توان ادعای سلامت فضای رشد و توسعه اقتصادی و سلامت اداری مالی را مطرح نمود (راخمان، ۲۰۱۱). یکی از این مشکلات، بانک اطلاعات است و بدون وجود اطلاعات کامل و جامع در بخش‌های مختلف، تصحیح

فعالیت‌های بشر ایجاد کرده و باعث حرکت به سمت اقتصاد دانش محور و منجر به تغییر پارادایم حاکم بر اقتصاد صنعتی شده است. به گونه‌ای که امروزه می‌توان شاهد اقتصادی مبتنی بر دانش و اطلاعات بود که اساس و بنیان آن بر محور دارایی‌های نامشهود و سرمایه فکری استوار است. در چنین فضایی سرمایه‌های فکری سازمان‌های تعاونی بیش از پیش به عنوان مزیت‌های رقابتی مورد توجه قرار خواهند گرفت. در حقیقت جهان پس از انقلاب کشاورزی و صنعتی که در آن زمین، سرمایه و نیروی کار منابع اصلی به حساب می‌آمدند، شاهد انقلاب اطلاعاتی است که در آن منابع اصلی بر پایه دانش و اطلاعات شکل گرفته است. در عصر دانش، توسعه شرکت‌ها موضوعی با اهمیت می‌باشد و با حرکت در هزاره سوم قدرت و رقابتی شدن محصولات و ایجاد بازارهای موضوع انضباط مالی بیش از پیش اهمیت پیدا می‌کند. بنابراین، با توجه به اهمیت انضباط مالی و تأثیر آن بر کل سازمان و نیز رشد و توسعه آن در این پژوهش رابطه انضباط مالی با رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی را مورد بررسی قرار خواهیم داد. از این‌رو سوال اصلی پژوهش به این صورت شکل می‌گیرد که آیا مولفه انضباط مالی می‌تواند موجبات رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی را فراهم سازد یا خیر.

۲. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱.۲. مبانی نظری

واژه Co-operation را اولین بار رابرت آون^۲ در مقابل واژه رقابت (Competition) به کار گرفت، مفهوم مورد نظر وی از این واژه کاربرد ویژه‌ای یافت. سپس صاحب‌نظران و مصلحان اجتماعی این کلمه را با مفاهیم و کارکردهای متفاوتی به کار بستند تا جایی که مقوله نهضت تعاونی (Cooperation Movement) و حتی تعاون‌گرایی در نظریه‌های اقتصادی- اجتماعی جایگاه ویژه‌ای یافت. رشد و توسعه در شرکت‌های تعاونی بیان‌گر توسعه فعالیت‌ها، افزایش تولید و خدمات و تعزیز نفوذ در بازارها تأثیر می‌گذارد. این مفهوم شامل رشد و توسعه اهداف، رهبری، نگرش نسبت به تغییر، پاداش‌های مدیریتی، روابط کارکنان و مدیران یعنی توسعه کارگروهی، ساختار سازمانی شرکت‌های تعاونی و مکانیزم‌های سودمند می‌باشد (طالب، ۱۳۷۹).

انضباط مالی به عنوان یک مفهوم مهم در مدیریت مالی به توانایی سازمان یا شرکت در اجرای دقیق و انطباق با استانداردها، سیاست‌ها و رویه‌های مالی خود اطلاق می‌شود. این مفهوم شامل توجه به کنترل دقیق بودجه، مدیریت بهینه منابع مالی، پایبندی

مردم را نسبت به سازمان‌ها کاهش و بی‌تفاوتی را افزایش می‌دهد (ابوت، بوسلپ^۱، ۲۰۲۲).

موضوع رشد و توسعه از قرن هفدهم و هجدهم میلادی در کشورهای اروپایی مطرح گردید. فشار صنعتی شدن و رشد فناوری در این کشورها توأم با تصاحب بازار کشورهای ضعیف مستعمراتی باعث شد تا در زمانی کوتاه، شکاف بین دو قطب پیشرفته و عقب‌مانده عمیق شده و دو طیف از کشورها در جهان شکل گیرد، کشورهای توسعه یافته (با پیشرفته) و کشورهای توسعه نیافته (باعقب‌مانده). توسعه بیانگر رشد همراه با افزایش ظرفیت‌های تولیدی شامل ظرفیت‌های فیزیکی، اجتماعی و انسانی می‌باشد. توسعه موجب رشد کمی تولید خواهد شد و در کنار آن نیز نهاد‌های اجتماعی متحول می‌شوند. علاوه بر آن، توسعه نگرش‌ها را تغییر خواهد داد و توان بهره‌برداری از منابع موجود به صورت مستمر و پویا افزایش یافته و هر روز نوآوری جدیدی انجام خواهد شد. همچنین می‌توان گفت ترکیب تولید و سهم نسبی نهاده‌ها در فرآیند تولید و رشد و توسعه سازمان تغییر می‌کند. توسعه امری فراگیر در سازمان است و نمی‌تواند تنها در یک بخش از آن اتفاق بیفتد. توسعه اقتصادی و شفافیت اداری و مالی، حد و مرز مشخصی ندارد. حتی به دلیل وابستگی آن به انسان می‌توان بیان نمود که پدیده‌ای کیفی است (شریعت پناهی و بادآورنهندی، ۱۳۸۴).

اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش شامل ارتقاء عملکرد شرکت‌های تعاونی، با ارائه راه‌کارهای عملی برای بهبود انضباط مالی می‌شود. این پژوهش به طور مستقیم به افزایش عملکرد مالی در شرکت‌های تعاونی کمک می‌کند. نتایج این پژوهش موجب می‌شود تا مدیران شرکت‌های تعاونی اطلاعاتی جامع و قابل استفاده در فرآیند تصمیم‌گیری فراهم کنند. همچنین ابعاد مختلف رشد از منظر اهداف، رهبری، نگرش نسبت به تغییر، پاداش‌های مدیریتی، روابط کارکنان و مدیران یعنی توسعه کارگروهی، ساختار سازمانی شرکت‌های تعاونی و مکانیزم‌های سودمند، شامل ابعاد مختلف رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی مورد تحقیق قرار می‌گیرند که تا کنون کمتر مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در این پژوهش با توجه به نقشی که انضباط مالی در کاهش مخارج و افزایش رفاه و بالا بردن سطح بازدهی و به تبع آن رشد و توسعه دارد تلاش شده است که این متغیر نه در سطح کلان و یا عمومی دولتی بلکه در سطح شرکت‌های تعاونی مورد بررسی قرار گیرد. توسعه اطلاعات و پیشرفت سریع فناوری در دهه‌های اخیر تحولی عظیم در تمام جنبه‌های زندگی و

² R. Owen

¹ Abbott & Buslepp

قیمت‌ها و تورم می‌شود. در این زمینه کینز استقلال خویش برای ایجاد تورم را این طور ارائه می‌کند که اگر تقاضا برای کالاهای مصرفی بیش از عرضه آنها باشد این اضافه تقاضا شکاف تورمی ایجاد کرده و قیمت‌ها آن قدر افزایش می‌یابد تا این شکاف پُر شود. نکته قابل توجهی که اقتصاددانان کلاسیکی (نظریه مقداری پول) را از کینزین‌ها جدا می‌نماید آن است که اقتصاددانان مکتب کلاسیک معتقدند تغییرات بخش پول روی متغیرهای حقیقی اقتصاد هیچ تأثیری ندارد اما در الگوی کینز پول نیز می‌تواند تولید را متأثر سازد. از طرفی وجه شباهت الگوی کینز و کلاسیک در این نکته است که هر دو منشاء اصلی تورم را عوامل مؤثر بر طرف تقاضای اقتصاد می‌دانند (شریعت پناهی و بادآورنهدی، ۱۳۸۴).

تأثیر نرخ ارز بر بی‌انضباطی مالی: مهم‌ترین منابع برای فعالان اقتصادی برای راه‌اندازی یا توسعه کسب و کارهای خود کمبود منابع مالی برای تأمین نیازهای سرمایه‌ای است. به دست آوردن وجوه مورد نیاز برای راه‌اندازی کسب و کارهای آن‌ها همواره یک مسئله مهم برای مشارکت‌کنندگان در طرح‌های اقتصادی بوده است. اگر بدست آوردن وجوه مورد نیاز مشکل و زمان‌بر باشد آن‌ها به موفقیت نخواهند رسید. در کشورهای پیشرفته این وظایف را بازارهای مالی کارآمد بر عهده دارند.

تأثیر اقتصاد زیرزمینی بر بی‌انضباطی مالی: فعالیت‌های اقتصادی زیرزمینی را به چهار بخش می‌توان تفکیک کرد عبارتند از:

بخش خانوار: در تمام کشورها فعالیت‌های بدون مزدی که در خانه انجام می‌شود نظیر خدمات خانم خانه، به طور کلی یا اغلب در حساب‌های ملی نادیده گرفته می‌شود.

بخش غیررسمی: در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، علاوه بر تولیدات خانگی، در کنار تولیدات سنتی و بخش صنعتی-مدرن بخش دیگری نیز وجود دارد که مورد توجه اقتصاددانان است. این همان بخش غیررسمی است که معمولاً شامل تولیدکنندگان جزء و کارکنان آن‌ها و همچنین کسبه و پیشه‌وران بدون کارگر و کارکنان خدمات تجاری و دیگر خدمات غیررسمی است. علت کنار گذاشتن بخش غیررسمی از حسابداری ملی دشوار و پرهزینه بودن جمع‌آوری اطلاعات آماری در این بخش است.

بخش نامنظم: تمام فعالیت‌های طبقه‌بندی شده در این بخش کم و بیش نوعی از ماهیت غیرقانونی بودن مثل، فرار از مالیات، فرار از مقررات (نظیر مقررات کار و رعایت تدابیر ایمنی در کارگاه) و تقلب در بیمه اجتماعی و امثال آن را دارند.

به الزامات حاکمیت شرکتی و اجتناب از ریسک‌های مالی و مالیاتی است. انضباط مالی نشان‌دهنده تعهد بر استفاده بهینه از منابع مالی، ارائه گزارش‌های مالی دقیق و اجرای موثر اقدامات مدیریتی جهت ارتقاء عملکرد مالی سازمان می‌باشد.

پایداری مالی اغلب یک مفهوم ابزاری است و به نوعی انضباط مالی سیاست‌های مالی دولت و بودجه را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. انضباط مالی دارای چهار رکن است که یکی از ارکان آن انضباط بودجه‌ای دولت می‌باشد که لازمه وجود پایداری مالی در کوتاه-مدت است. یعنی بر اساس دیدگاه پیروان مکتب نهاییون، دولت‌ها باید در هر دوره توازن بودجه‌ای داشته یا بر اساس دیدگاه اقتصادی در اصل تعادل بودجه، اگر دولت در دوره‌ای با افزایش مخارج مواجه شود در دوره‌ی بعدی باید با کاهش مخارج و یا افزایش درآمدها جبران کند که یکی از تعاریف انضباط مالی است. لذا در هر دوره باید بودجه خود را به گونه‌ای تدوین نماید که کسری نداشته یا در صورت برخورداری بودن از کسری، آن را تأمین مالی نموده و از انباشت آن جلوگیری نماید. علت افزایش بدهی دولت به شبکه بانکی، افزایش پیوسته پایه پولی از طرف دولت از طریق استقراض بخش دولتی از سیستم بانکی بوده است (ابوت و بوسلپ، ۲۰۲۲).

در فارسی کلمه «تعاون» را معادل Cooperation به کار گرفته‌اند. تعاون به معنای باهم کار کردن برای انجام یک هدف مشترک در طول همه ادوار تاریخی وجود داشته است. به عبارت دیگر تعاون اقتضای زندگی اجتماعی بوده است، مشارکت‌های طبیعی افراد جامعه به اشکال مختلف وجود داشته و محصول رسوم بوده است. رفتاری که برای ارضاء نیازی صورت می‌گیرد و در صورت تقلید دیگران و تکرار تثبیت شود، رسم را پدید می‌آورد که کارکردش ارضای نیازهای اجتماعی است. این مفهوم کلی تعاون دارای قواعد و مقررات نانوشته‌ای است که تحت عنوان تعاون سنتی از آن یاد می‌شود. متغیرهای گوناگونی از جمله تورم، نرخ ارز، اقتصاد زیر زمینی، استقلال بانک مرکزی و غیره برای انضباط مالی تأثیرگذار هستند که کنترل هر یک از این متغیرها در انضباط مالی و پایداری و ثبات اقتصادی مؤثر است (طالب، ۱۳۷۹).

تأثیر تورم بر بی‌انضباطی مالی: یک دسته‌بندی کلی تورم را به دو حالت تورم ناشی از فشار تقاضا و تورم ناشی از فشار هزینه تفکیک می‌کند. تورم ناشی از فشار تقاضا به مفهوم وجود مازاد تقاضا نسبت به عرضه در اقتصاد است که باعث افزایش سطح

می‌نامند. استقلال اقتصادی مواردی مثل تعیین نرخ بهره و یا تعیین سیاست‌های ارزی یک کشور را شامل می‌شود که البته می‌تواند دولت و بانک مرکزی را در تصمیم‌گیری بر سر این موارد وارد چالش کند. استقلال سیاسی به توانایی بانک مرکزی در انتخاب اهداف سیاسی پولی بدون دخالت دولت اطلاق می‌گردد. هر بانک مرکزی این حق را دارد یک سری اهداف سیاست‌گذاری برای خویش تعریف نماید. اهدافی مثل هدف‌گذاری تورم، کنترل حجم پول یا تثبیت نرخ ارز می‌تواند از جمله آن‌ها باشد. بسیاری از بانک‌های مرکزی هم اهداف سیاست‌گذاری خود را به طور رسمی اعلام می‌کنند تا هر دولتی که بر سرکار می‌آید در راستای این اهداف با بانک مرکزی همکاری نماید. این امر به افزایش شفافیت^۵ در روند سیاست‌گذاری‌ها منجر شده و اعتبار اهداف انتخاب شده را از آنجا که بی‌دلیل تغییر نخواهد کرد، افزایش خواهد داد. علاوه بر دولت و بانک مرکزی اهداف مشترکی داشته باشند، مانع از بروز موقعیت‌هایی می‌شوند که سیاست‌های پولی و مالی در تضاد با یکدیگر قرار گیرند و زمینه را برای اجرای ترکیبی بهینه از هر دو سیاست فراهم می‌کند (لطیفی، ۱۳۹۲).

رویکرد رفتاری به انضباط

رویکرد دیگر به انضباط، رویکردی رفتاری است. اگرچه طی پنجاه سال اخیر در آمریکا، این رویکرد مورد توجه بوده است اما در آموزش و پرورش، اخیراً مورد توجه قرار گرفته است. در این رویکرد، هدف، اصلاح و شکل‌دهی مجدد به رفتار ظاهری است. این تغییر طی چهار گام صورت می‌گیرد:

۱. شناخت (تعیین) مشکل رفتاری به صورت مصدقی؛
۲. شناخت (تعیین) رفتار مناسب؛
۳. استفاده از پاداش؛
۴. استفاده از سازکارهای خاموش‌سازی رفتار نامناسب.

البته این رویکرد راه‌های پیشگیری را بیان نمی‌کند بلکه در مقام برخورد و جلوگیری از تکرار، معنا می‌یابد. برخی رفتارها است که باید با آن‌ها برخورد شود و خاموشی، نتیجه‌بخش نخواهد بود؛ در این صورت باید عکس‌العملی صورت گیرد که البته لزوماً تنبیه نیست. این، روش دارای نارسایی‌هایی هم هست و آن پرسش کاهش راحتی این اعتقادی باب این است که به نشانه‌ها و علائم می‌پردازد نه به علت‌ها؛ البته قائلان به رفتارگرایی معتقدند با اصلاح رفتار ظاهری رفتار، واقعاً اصلاح می‌شود (لطیفی، ۱۳۹۲).

رویکرد شناختی به انضباط

بخش غیر قانونی: تولیدات بخش غیرقانونی شامل فعالیت‌ها و تولید کالاها و خدمات خلاف قانون نظیر مال دزدی، اخاذی، تولید و خرید و فروش مواد افیونی، فحشا در برخی کشورها و غیره است (توماس^۱ و دیگران، ۱۳۷۶).

تأثیر بیکاری بر انضباطی مالی: بیکاری اصلی‌ترین چالش پیش روی کشورهای در حال توسعه از جمله ایران به شمار می‌رود که پیامدهای نامطلوب آن تمام بخش‌های جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. دلایل زیادی وجود دارد که موجب می‌شود در پی بزرگ شدن اندازه دولت بیکاری به طور نامطلوب تحت تأثیر قرار گیرد و نرخ آن افزایش یابد. بزرگ شدن دولت اثر جانشینی جبری^۲ برای بخش خصوصی به ویژه سرمایه‌گذاری خصوصی ایجاد می‌کند. در نتیجه پیشرفت تکنولوژی رشد بهره‌وری و قدرت رقابت صنایع کاهش می‌یابد و در نتیجه، بیکاری افزایش می‌یابد.

تأثیر فساد بر بی‌انضباطی مالی: فساد مالی که به صورت سوء استفاده از امکانات دولتی برای کسب منفعت شخصی معرفی می‌شود. سابقه‌ای طولانی در جوامع بشری دارد و مختص به دوره خاصی از تاریخ سیاسی جهان نیست. هر چند اشکال گوناگون فساد مالی طی دوران مختلف تغییر یافته، اما در تمام نظام‌های حکومتی به عنوان بیماری شایع وجود داشته است. در مجموع فساد یک پدیده ناهنجار اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که در همه جوامع بشری به اندازه‌های متفاوت وجود داشته و تحت شرایط معین و مساعدی رشد می‌یابد. گرچه فساد به روش‌های متفاوتی تعریف شده است اما ساده‌ترین و رایج‌ترین آن تعریف بانک جهانی از فساد است. از دیدگاه بانک جهانی فساد عبارت است از به کارگیری امکانات دولتی در جهت منافع شخصی، البته گاهی اوقات استفاده از امکانات دولتی لزوماً برای تأمین منافع یک فرد خاص صورت نمی‌گیرد بلکه این امر در جهت تأمین منابع یک حزب، طبقه، طایفه، دوستان و آشنایان خانواده و تائیزاین‌ها انجام می‌شود (تانزی^۳، ۱۹۹۹).

تأثیر استقلال بانک مرکزی بر بی‌انضباطی مالی: استقلال بانک مرکزی را می‌توان در ابعاد مختلفی تعریف نمود اما دو طیف عمده‌ای که در تعریف استقلال مطرح می‌شوند عبارتند از: استقلال سیاسی (هدف) و استقلال اقتصادی (ابزاری) (گریلی و همکاران^۴، ۱۹۹۱). استقلال اقتصادی به توانایی بانک مرکزی در تعیین و استفاده از ابزارهای سیاست‌گذاری‌اش بدون دخالت دولت اطلاق می‌شود. این تعریف از استقلال را گاهی استقلال ابزاری نیز

¹ Thomas et al.

² Crowding out effect

³ Tanzi

⁴ Grilli et al.

حکومت برای تشخیص مدیریت مالی صحیح در دستگاه‌های اجرایی و مدیریت مالی خوب نتیجه اجرای انضباط مالی و بودجه‌ای است (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۷، ۲۰۱۱). در پاسخ به فساد و تقلب‌های قابل توجه ابتدای قرن ۲۱ (مانند انرون و ورلدکام) کنگره آمریکا قانون ساربنز - آکسلی (۲۰۰۲) را تصویب کرد. کنترل‌های داخلی، فرایندی که به منظور دستیابی به سطح اطمینان معقول از اهداف اثر بخشی و کارایی عملیات قابلیت اعتماد گزارش مالی و رعایت قوانین و مقررات کاربردی، توسط هیئت مدیره، مدیریت و کارکنان یک مجموعه اجرا می‌شود (کارگروه سازمان‌های پشتیبان مالی کمیسیون تردوی^۸، ۲۰۱۱).

شفافیت رویه‌ها: در اصطلاح، استعمال شفافیت در مورد اطلاعات، داده‌ها و رویه‌ها به معنای «آشکار بودن» و «در دسترس بودن» آن‌ها جهت بررسی و نظارت بر آن‌ها است. شفافیت سازمانی، متضاد پنهان‌کاری است و از منظر بسیاری از محققین شفافیت پیش نیاز عملکرد مؤثر سازمانی است. در غیاب شفافیت با دسترسی آزادانه به اطلاعات، اقدامات نظارتی نمی‌توانند سرانجامی مطلوب داشته باشند. بنابراین، یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های دستیابی به نظارت کارآمد، وجود نظام اطلاعاتی شفاف و امکان دسترسی به اطلاعات است. به منظور اشاره به دوره‌های تکامل سیاست‌های شفافیت در اقتصادهای توسعه یافته، اصطلاح نسل و مطالب اول، دوم و سوم شفافیت را به کار می‌گیرند. در این سیاق، نسل اول به معنای ظهور سیاست‌های دولت باز یا حق دانستن، نسل دوم قانون افشاسازی و نسل سوم در معنای دولت الکترونیک است (قنبری و زمانی، ۱۳۹۶). بهبود عملکرد سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و تکمیل آن یکی از راهبردی‌ترین اقدامات برای دستیابی به شفافیت و کارآمدی بوده است. بدیهی است که برای بهره‌مندی حداکثری از مزیت‌های آن باید همه سازمان‌ها و نهادهای حاکمیتی به آن متصل شده و اطلاعات درخواستی را به مردم ارائه نمایند. در کنار اقدام مذکور، ایجاد نظامی یکپارچه و هماهنگ برای اطلاع‌رسانی و دریافت بازخوردهای مردمی می‌تواند از آسیب‌های ناشی از شکاف ادراکی میان مردم و حاکمیت جلوگیری نماید. در این راستا، پیشنهاد مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری برای راه اندازی سامانه مطالبات عمومی (سمع) می‌تواند در این راستا گامی مفید بوده باشد.

رویکرد شناختی به انضباط در تقابل با رویکرد رفتاری است و به علت بروز رفتار می‌پردازد و مجموعاً درصدد پاسخ‌گویی به پرسش اول درباره پیشگیری است.

این رویکرد را با راهبرد می‌توان عملیاتی کرد (لطیفی، ۱۳۹۲).

رویکرد فنلی^۱ به مفهوم انضباط

فنلی (۱۹۹۸) معتقد است که مقوله انضباط، همچنان در محیط‌های کاری، مسئله است و تقسیم رویکردهای مدیریتی به انضباط کارکنان ذیل دو دسته عمده تنبیهی^۲ و اصلاحی^۳ آن گونه که جونز^۴ در سال ۱۹۶۱ برای اولین بار به آن تصریح کرد چارچوب مناسب و دقیقی برای فهم شیوه‌های اداره شرایط انضباطی به وجود نمی‌آورد. وی معتقد است مدیران در انتخاب رویکردهای خود به انضباط کارکنان، لزوماً مختار نیستند؛ بلکه عواملی همچون ماهیت صنعت، بازارکار، بازارمحصول، قوت اتحادیه‌های کارگری، ارزش‌های اجتماعی و قوانین کار در آن مؤثر است (لطیفی، ۱۳۹۲).

عوامل ساختاری انضباط مالی

سیستم‌ها و فرایندهای سازمانی بخش مهم و البته نامشهود سازمان هستند که در ادبیات مدیریت از آن به عنوان سرمایه ساختاری^۵ نام برده می‌شود. به عنوان یک جزء از سرمایه فکری سازمان، سرمایه ساختاری نقش مهمی در عملکرد سازمان دارد (قاسمی نژاد و سلگی، ۱۳۹۳). این دارایی سازمانی به دانش نهادینه و سازمان‌دهی شده در سیستم‌ها فرایندها پایگاه‌های داده رویه‌ها دستورالعمل‌ها و ... اشاره دارد (چانگ^۶، ۲۰۰۴). در ادامه به بررسی تأثیر انواع مختلف دارایی ساختاری در قالب سیستم‌ها و فرایندها بر انضباط مالی پرداخته می‌شود.

کیفیت حسابداری: یکی از عوامل مؤثر بر بی‌انضباطی مالی متأثر از عدم تبعیت بودجه‌ای، پایین بودن کیفیت اطلاعات حسابداری با کیفیت گزارشگری مالی است. از جمله مهم‌ترین ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری می‌توان به (۱) مربوط بودن (۲) قابلیت اتکا (۳) قابلیت مقایسه و نهایتاً (۴) قابل فهم بودن اشاره کرد. (چانگ، ۲۰۰۴).

نظام کنترل‌های داخلی: یکی از ارکان تحقق انضباط مالی، نظام کنترل‌های داخلی است. کنترل داخلی ابزاری است در اختیار

¹ Fenley

² Punitive

³ Corrective

⁴ Jones

⁵ Structural capital

⁶ Chang

⁷ OECD

⁸ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (coso)

از دیدگاه محمدی بارزلی، صور آذر و صور آذر (۱۳۹۷)، نظام کنترل و نظارت عامل سازمانی مهمی در کاهش فساد مالی است. **اصلاحات فرآیندی:** پژوهشگرانی که علل فساد در سطح کلان را مورد مطالعه قرار دادند دو جریان عمده را دنبال کرده‌اند؛ یکی با تأکید بر علل ساختاری و دیگری به عوامل فرهنگی. حاکمیت اداری، در گروه اول علل قرار می‌گیرد. ساختار شامل اندازه دولت و عدم تمرکز، کیفیت نهادی، رقابت، حقوق و دستمزد بخش عمومی، آزادی مطبوعات و نظام قضایی، مردم سالاری و نظام سیاسی است. در این رویکرد، سیاست‌های مبارزه با فساد باید در راستای «تقویت کنترل و سیستم‌های نظارتی» به منظور کاهش سطح اختیار بین عوامل و به این ترتیب افزایش قوانین و مقررات و تجدید نظر در آنها، به منظور محدود کردن انحصار و بازنگری در نقش جامعه است.

شفافیت گزارشگری: دادگر و نظری (۱۳۹۲) عدم وجود سامانه‌های مناسب اطلاع‌رسانی خدمات و اقدامات بخش عمومی را از عوامل مؤثر بر بی‌انضباطی مالی می‌دانند. وجود قوانین مرتبط با شفافیت اطلاعاتی تا حد زیادی از بی‌انضباطی و نهایتاً فساد مالی جلوگیری می‌کند (کریشان^۳، ۲۰۱۴).

رابطه بین انضباط مالی و رشد و توسعه

رابطه بین رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی با انضباط مالی به عنوان یکی از موضوعات مهم در حوزه مالی مورد بحث قرار می‌گیرد. برخی از مهم‌ترین موضوعاتی که می‌توان به عنوان مبانی نظری اشاره نمود به شرح زیر است:

الف: تئوری نمایندگی: براساس این تئوری، شرکت‌ها به عنوان نماینده اعضای تعاونی در معاملات مالی ایفای نقش می‌کنند. ارتباط میان رشد و انضباط مالی در این زمینه بر اساس نقش مدیران و اعضای تعاونی قابل بررسی است. در بررسی رابطه بین رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی و انضباط مالی تئوری نمایندگی می‌تواند تاثیرات مهم زیر را داشته باشد:

تعیین نقش مدیران: تئوری نمایندگی تأکید می‌کند که مدیران به عنوان نمایندگان اعضای تعاونی عمل می‌کنند. رشد شرکت‌ها ممکن است نقش مدیران را در تصمیمات مالی تغییر دهد و این تغییرات ممکن است بر انضباط مالی تاثیرگذارند.

مکانیسم حاکمیت شرکتی: تئوری نمایندگی به مکانیسم‌های حاکمیتی شرکتی تأکید دارد که از جمله آن می‌توان به تعیین حقوق و تعهدات مدیران، نظارت اعضای تعاونی و سیاست‌های پاداش و تنبیه اشاره کرد. رشد ممکن است تاثیراتی در این

کیفیت نظارت: بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه می‌شود و چهار مرحله تهیه و تنظیم، تصویب، اجرا و نظارت دارد. اگرچه همه مراحل یاد شده (تهیه، تصویب، اجرا و نظارت) اهمیت بسزایی دارند، در این میان باید به نقش نظارت در راستای کشف نقاط قوت و ضعف قانون بودجه توجه ویژه کرد. سیستم نظارت مالی کشور همواره جهت رصد فعالیت‌های دولت شیوه‌های مختلف نظارتی در قالب نظارت قبل از خرج، حین خرج و بعد از خرج را به کار می‌گیرد. بنابراین نظارت بر فعالیت‌های دولت در کشور را می‌توان از سه جنبه مورد بررسی قرار داد: ۱. نظارت توسط قوه مجریه (نظارت درونی)؛ ۲. نظارت توسط قوه قضائیه؛ ۳. نظارت توسط قوه مقننه (نظارت پارلمانی)؛ عدم تمرکز قوانین محاسباتی بر گزارشگری و پاسخ‌گویی، عدم ایجاد پست‌های کنترلی و نظارتی در چارت سازمانی دستگاه‌های اجرایی، ضعف در تفکیک صحیح وظایف بین دستگاه‌های نظارتی، استقلال ضعیف دستگاه‌های نظارتی، باعث کاهش کیفیت حسابرسی بخش دولتی و در نتیجه کاهش انضباط مالی شده است. تحقق انضباط مالی مستلزم حکمرانی و نظارت خوب است (ساندرام و چودھاری^۱، ۲۰۱۳) و نظارت و حکمرانی ناکافی منجر به سطح پائینی انضباط مالی خواهد شد.

جدیدت برخورد با تخلف‌ها: بررسی ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که علاوه بر کشف تخلفات، جدیدت در برخورد با تخلفات عامل مهمی در کاهش بی‌انضباطی مالی است. در سطح جهانی فساد مالی متاثر از بی‌انضباطی‌های مالی یک مشکل جدی در ایجاد آسیب و ضرر به سیاست‌ها و منافع عمومی تلقی می‌شود (سازمان بین‌المللی شفافیت^۲، ۲۰۰۵) کیفیت و شدت هزینه‌های فساد مالی به عوامل مختلفی از جمله قاطعیت نظام قضایی در برخورد با مفسدین، کارایی سازوکارهای نظارتی و بازرسی در شناسایی موارد فساد اداری، حساسیت رسانه‌ها و افکار عمومی بستگی دارد (حیدری، محمدی و نجفی، ۱۳۹۴).

نظام بازخورد: نظام بازخورد ضعیف یکی از علل اساسی بی‌انضباطی مالی و فساد اداری در دستگاه‌های دولتی با بخش عمومی است. فرصت‌های سیاسی و اقتصادی موجود در نظام‌های سیاسی مختلف و همچنین قدرت و اثربخشی نهادهای دولتی، اجتماعی و اقتصادی شرایطی را ایجاد می‌کند که بی‌انضباطی مالی و فساد اداری می‌تواند رشد کند. به طور خاص، تمرکز قدرت در نظام اجرایی و ضعف در مکانیسم ارائه بازخورد، به متولیان امور به ویژه مقامات ارشد و پست‌های کلیدی بیش از حد اختیار می‌دهد.

¹ Sundaram & Chowdhury

² International Transparency Organization

³ Krishan

رابطه بین رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی و انضباط مالی تاثیرگذار باشد. توسعه پایدار به توازن بین ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی اشاره دارد. در این رابطه ممکن است تاثیرات زیر حائز اهمیت باشد.

مدیریت عوامل با محیط زیست: توسعه پایدار تاکید می‌کند که باید موارد طبیعی به نحوی مدیریت شوند که نیازهای نسل‌های آینده نیز تامین شود. در شرکت‌های تعاونی اهتمام به این نکته می‌تواند تأثیر مستقیمی بر انضباط مالی داشته باشد.

تأثیر اجتماعی و اخلاقی: توسعه پایدار نه تنها به جنبه‌های اقتصادی، بلکه به جوانب اجتماعی و اخلاقی نیز توجه دارد. شرکت‌های تعاونی که به این ابعاد توسعه توجه می‌کنند ممکن است از حمایت آنها و جوانب بیشتری برخوردار شوند که این مسئله می‌تواند تأثیر مثبتی بر انضباط مالی آنها داشته باشد.

توازن بین رشد اقتصادی و حقوقی اجتماعی: توسعه پایدار به دنبال تحقق توازن بین رشد اقتصادی و حقوق اجتماعی است. در شرکت‌های تعاونی این توازن می‌تواند باعث تداوم تعهد اعضاء و ارتقاء انضباط مالی شود.

مدیریت مستمر منابع انسانی: توسعه پایدار از دیدگاه منابع انسانی نیز مهم است. آموزش و توسعه پایدار کارکنان می‌تواند به بهبود عملکرد کارایی شرکت‌های تعاونی و در نتیجه در انضباط مالی آنها کمک کند.

با در نظر گرفتن ابعاد مختلف توسعه پایدار، شرکت‌های تعاونی می‌توانند بهبودهای مستمری در انضباط مالی خود ایجاد کنند. توسعه پایدار نه تنها به عنوان یک هدف محیطی، بلکه به عنوان یک سیاق گسترده‌تر برای تدوین انتصاب و سیاست‌گذاری‌ها در تعاونی موثر باشد.

۲.۲. پیشینه پژوهش

ابوالحسنی هستیانی و همکاران (۱۴۰۲) مطالعه‌ای تحت عنوان بررسی تأثیر انضباط مالی بر بهبود بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی (بخش دولتی)، از نوع همبستگی و رگرسیون با نمونه‌گیری تمام‌شماری ۳۲ دستگاه اجرایی (بخش دولتی) انجام، که نشان داد انضباط مالی تأثیر مثبت، معناداری بر روی بهره‌وری، کارایی دارد و باعث افزایش کارآمدی، شفافیت مالی و جلوگیری از فسادهای مالی و اقتصادی، رعایت قوانین شرع، سلامت و قانون‌گرایی مدیران و افزایش رعایت استانداردهای حسابداری و مالی می‌شود.

مکانیسم‌ها داشته باشد، که در نهایت به انضباط مالی تاثیرگذار هستند.

تعادل مصالحه: تئوری نمایندگی به مفهوم تعادل مصالحه بین مدیران و اعضای تعاونی توجه دارد. در موارد رشد شرکت ممکن است مصالحه مدیران با مصالحه اعضای تعاونی هماهنگ نشود که این موضوع تأثیر مستقیم به انضباط خواهد داشت.

با توجه به این موارد تئوری نمایندگی در موضوع مورد مطالعه می‌تواند به درک عوامل تعیین کننده کمک کرده و راهکارهای بهبود مکانیسم حاکمیت شرکتی و تعادل مصالح را ارائه دهند.

ب: تئوری علامت‌دهی: این تئوری مدعی است که شرکت‌ها اطلاعات خود را از طریق سیگنال‌های مختلف به بازار ارائه می‌دهند. رشد شرکت‌های تعاونی ممکن است به عنوان یک سیگنال مهم در خصوص انضباط مالی و پایداری مالی تلقی شود. تئوری علامت‌دهی اعتقاد دارد که شرکت‌های از طریق ارسال علائم و سیگنال‌های به بازار اطلاعات خود را انتقال می‌دهند. در بررسی بین رابطه رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی و انضباط مالی تئوری علامت‌دهی می‌تواند تاثیرات زیر را داشته باشد.

رشد به عنوان سیگنال اطلاعاتی: رشد شرکت‌های تعاونی ممکن است به عنوان یک سیگنال مثبت در خصوص استقرار و پایداری مالی آنها تلقی شود. این سیگنال می‌تواند اعتماد اعضای تعاونی را بهبود بخشد و تأثیر مستقیمی بر انضباط مالی داشته باشد.

علائم بهبود شرایط مالی: ارسال علامت مثبت توسط شرکت‌های تعاونی به ویژه در زمینه رشد و توسعه ممکن است موجب بهبود نگرش بازار و افزایش اعتبار شرکت در بازار مالی شود که می‌تواند به انضباط مالی کمک کند.

سیگنال‌دهی برای تصمیم‌گیری آتی: رشد می‌تواند به عنوان یک سیگنال برای تصمیم‌گیرهای آینده از جمله تصمیمات مالی و سرمایه‌گذارهای بیشتر علامت دهد. این اطلاعات می‌تواند توجیه‌های لازم برای افزایش انضباط مالی ارائه دهند.

با توجه به نظریه تئوری علامت‌دهی درک این که رشد به عنوان یک سیگنال موثر در توسعه و انضباط مالی تعاونی‌ها عمل می‌کند، کمک می‌کند تا بهبودهای موثرتری در این زمینه ایجاد شود.

ج: مفهوم توسعه پایدار: بررسی تأثیر رشد بر انضباط مالی نیازمند درک مفهوم توسعه پایدار است و چگونگی تعادل میان توسعه و حفظ تعادل مالی در شرکت‌های تعاونی بسیار مهم است. مفهوم توسعه پایدار می‌تواند به عنوان یک عامل کلیدی در تحلیل

شرکت، با در نظر گرفتن تعامل بین حاکمیت داخلی و نظم بازار خارجی بررسی می‌کنیم.

ظفیر دیانگا^۳ (۲۰۱۹) مطالعه‌ای با عنوان تجزیه و تحلیل نظم و انضباط بازار در صنعت بانکداری اندونزی از تحلیل مقطعی رگرسیون با کمک برنامه کامپیوتری Stata نسخه ۱۴.۲ انجام داد. شواهد نشان داد که برخی از متغیرهای مستقل (نسبت وام به سپرده، کل دارایی، شاخص افشا) بر تغییر نسبت کفایت سرمایه تأثیر معناداری دارند. در حالی که متغیرهای مستقل دیگر (مالک خارجی، وام غیرجاری، بازده دارایی) هیچ تاثیری بر نسبت کفایت سرمایه ندارد.

ویدیاستوتی و سوما^۴ (۲۰۲۳) مطالعه‌ای با عنوان تجزیه و تحلیل تعیین کننده سواد مالی مؤثر بر عملکرد انضباط بازار: مطالعه‌ای در مورد جنبه مکانیزم نظم و انضباط مشتریان مؤسسه مالی غیربانکی در جاوا غربی، اندونزی، از نوع توصیفی انجام داد. شواهد نشان می‌دهد: (۱) عوامل مهم تعیین کننده سواد مالی شامل، مسئولیت پذیری و تصمیم‌گیری مالی، برنامه‌ریزی درآمد و شغلی و مدیریت پول، اعتبار و بدهکاری، مدیریت ریسک و بیمه، و پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است. (۲) سطح سواد مالی، گروه جمعیتی تفاوت معناداری نداشتند. (۳) عامل مهم نظم و انضباط بازار جنبه مکانیزم نظم و انضباط بود. (۴) ثابت شد که سواد مالی به طور هم‌زمان بر بازار اثر معناداری دارد. انضباط در بعد مکانیزم انضباطی، علاوه بر این، ثابت شد که سواد مالی در مسئولیت‌پذیری و تصمیم‌گیری مالی، اعتبار و بدهی و همچنین پس‌انداز و سرمایه‌گذاری تا حدی بر جنبه‌های انضباط بازار مکانیزم انضباطی تأثیر معنی‌داری نشان داد.

دیوید بی‌آدرچ و همکاران^۵ (۲۰۱۴) مطالعه‌ای با عنوان رشد شرکت و نوآوری می‌پردازند. هدف این پژوهش ویژه تقویت نقش نوآوری به عنوان عامل تعیین کننده رشد شرکت است. علی‌رغم ظهور ادبیات تجربی گسترده در مورد اینکه آیا شرکت‌های نوآور از نظر فروش و کارمندان سریع‌تر رشد می‌کنند، تعدادی سؤال و پاسخ حیاتی باقی مانده است.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر است:

فرضیه اصلی: انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی دارد.

فرضیه‌های فرعی:

قاسمی، مقدم و مسلمی (۱۴۰۲) مطالعه‌ای تحت عنوان طراحی مدل انضباط مالی شرکت‌ها با در نظر گرفتن پیش‌رسان‌های خرد و کلان انجام، که نشان داد تحلیل ساختاری تفسیری (ISM) توسط مدل اکتشافی نشان داده شده که مؤلفه رشد اقتصادی، ثبات اقتصادی، اصلاح قوانین و مقررات اقتصادی و تثبیت نرخ بهره، تورم و ارز از عوامل اقتصادی منجر به انضباط مالی در شرکت‌ها می‌باشند.

سلگی و قهرائی (۱۴۰۱) پژوهشی به بررسی تأثیر عوامل سازمانی بر انضباط مالی در بخش دولتی، از نوع ترکیبی و از نوع آمیخته اکتشافی (کیفی - کمی) پرداختند. شواهد نشان داد مؤلفه‌های منابع مالی و اعتباری ساختار و سبک مدیریت بر انضباط مالی تأثیر مثبت و معناداری دارند.

مطهری، تفتیان و معین‌الدین (۱۴۰۰) مطالعه‌ای تحت عنوان ارائه الگوی مدیریت و نظارت انضباط مالی شرکت‌های دولتی، از نظر هدف، بنیادی و از روش کیفی و راهبرد نظریه‌پردازی داده بنیاد انجام داد. شواهد نشان داد که انضباط مالی شرکت‌های دولتی به عنوان مقوله محوری عمل می‌کند و عوامل علی در دو بخش درونی و بیرونی به آن موثر است.

چمن‌گرد خرم آبادی و دیگران (۱۴۰۲) مطالعه‌ای تحت عنوان طراحی مدلی برای انضباط مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از رگرسیون لجستیک انجام دادند. شواهد نشان داد که با توجه به سطح معنی‌داری، بین انضباط مالی سال قبل و اندازه مؤسسه حسابرسی به طور جداگانه با متغیر وابسته رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

فاملی^۱ (۲۰۲۴) مطالعه‌ای با عنوان تغییر دیدگاه نظارتی: پیامدهای افشای شرکت، انضباط مالی و گزارش حسابرس انجام داد. شواهد نشان داد که اثربخشی تغییرات نظارتی به عوامل مختلفی بستگی دارد. علاوه بر این، اجرای موفقیت‌آمیز مقررات بین‌المللی مستلزم بررسی دقیق تفاوت‌ها در مکانیسم‌های اجرایی در سراسر حوزه‌های قضایی است.

کویرلا^۲ (۲۰۱۹) مطالعه‌ای با عنوان انضباط شرکتی و تصمیمات مالی محکم، شواهدی از اصلاحات نظارتی انجام داد. شواهد نشان داد که نظم و انضباط شرکتی بهبود یافته در قالب اصلاحات نظارتی به طور مثبت اشتهای ریسک‌پذیری و سرمایه‌گذاری شرکت‌ها را تحریک می‌کند و اثر جایگزینی بر پرداخت سود سهام دارد. ما تأثیر حاکمیت شرکتی داخلی را بر بهره‌وری کل عوامل

³ Zaffier Dewangga

⁴ Widayastuti & Soma

⁵ Agustí Segarra

¹ Pham Ly

² Koirala

امین^۲ طراحی شده است که شامل ۳۴ گویه می‌باشد. سوالات هر دو پرسش‌نامه براساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت مورد سنجش قرار می‌گیرد. نحوه امتیازدهی به سوالات پژوهش به این صورت است که کاملاً موافق = ۵، موافق = ۴، بی‌نظر = ۳، مخالف = ۲، کاملاً مخالف = ۱ گدگذاری می‌گردد. متغیرهای این پژوهش و تعاریف آن‌ها در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱- تعاریف متغیرهای پژوهش

تعریف متغیر	عنوان استفاده شده
انضباط مالی	FD
رشد و توسعه اهداف	Target
رشد و توسعه رهبری	Leader
رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر	Change
رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی	Reward
رشد و توسعه کار گروهی	Teamw
رشد و توسعه ساختار	Organi
رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند	Mechan

۴. یافته‌های پژوهش

آمار جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان پژوهش در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲- آمار جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

سن	۴۰ تا ۳۰	۵۰ تا ۴۱	۶۰ تا ۵۱	بیشتر از ۶۰
جنسیت	زن	۲۹	۴۲	۲۸
	مرد	۵۳	۴۲	۸۳
تحصیلات	فوق‌دیپلم	۲۳	۴۲	۳۹
	فوق لیسانس	۵۳	۶۵	۱۰۱
دکتری	زن	۵		
	مرد	۱۱		

در جدول ۳ آماره‌های توصیفی عامل‌های موثر بر «انضباط مالی و رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی» شامل تعداد پاسخگویان، کمترین مقدار، بیشترین مقدار، میانگین و انحراف معیار گزارش شده است.

جدول ۳- آماره‌های توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار	چراغی	کشیدگی
FD1	۳۳۹	۱	۵	۳/۹۷	۰/۸۰۸	--/۶۵۲	۰/۷۰۹
FD2	۳۳۹	۱	۵	۴/۰۸	۰/۸۶۷	--/۸۰۷	۰/۲۴۳

- ۱- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۲- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه رهبری شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۳- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۴- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۵- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه روابط کارکنان و مدیران (توسعه کارگروهی) شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۶- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه ساختار سازمانی شرکت‌های تعاونی دارد.
- ۷- انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند شرکت‌های تعاونی دارد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

کلیه تحقیقات علمی، بر اساس دو مبنای هدف و ماهیت و روش گردآوری داده‌ها، طبقه‌بندی می‌شوند. تحقیقات بر مبنای هدف در سه دسته‌ی تحقیقات بنیادی، کاربردی و عملی قرار گرفته و بر مبنای ماهیت و روش، تحقیقات علمی را می‌توان در پنج گروه تاریخی، توصیفی، علی (پس رویدادی) و تجربی و همبستگی (هم‌خوانی) قرار داد. با عنایت به طبقه‌بندی مذکور، می‌توان این تحقیق را بر مبنای هدف، از نوع کاربردی و بر مبنای ماهیت و روش، از نوع توصیفی- همبستگی به حساب آورد. جامعه آماری در این تحقیق شامل شرکت‌های تعاونی در سال ۱۴۰۲ شمسی می‌باشند. نمونه آماری مورد بررسی در این تحقیق مدیران، مدیران مالی و روسای حسابداری شامل شرکت‌های تعاونی شهر مشهد می‌باشد که طی بازه زمانی مشخص به روش نمونه‌گیری در دسترس، پرسش‌نامه مورد نظر در بین آن‌ها توزیع می‌گردد. تعداد شرکت‌های تعاونی شهر مشهد ۲۶۹۰ شرکت است. برای انتخاب حجم نمونه از جدول مورگان بهره گرفته شد و تعداد نمونه ۳۳۸ نفر مشخص شد. پرسش‌نامه مورد استفاده در این پژوهش که انضباط مالی را مورد سنجش قرار می‌دهد، در سال ۲۰۰۰ توسط لوک و کرافورد^۱ طراحی شده است که شامل ۱۳ گویه می‌باشد. پرسش‌نامه دیگر مورد استفاده در این پژوهش که رشد و توسعه را مورد سنجش قرار می‌دهد، در سال ۲۰۱۵ توسط اصلم و

² Aslam & Amin

¹ Lok & Crawford

۰/۴۵۹	-۰/۸۹۱	۰/۸۹۷	۴/۱۱	۵	۱	۳۳۹	Mechan3
۰/۶۳۳	-۰/۹۵۲	۰/۷۶۹	۴/۲۸	۵	۲	۳۳۹	Mechan4
۲/۹۷۶	-۱/۱۸۶	۰/۶۹۷	۴/۳۱	۵	۱	۳۳۹	Mechan5

به منظور بررسی کیفیت مدل از آزمون‌های KMO و بارتلت بهره گرفته شد. نتایج این پژوهش در جدول زیر ارائه شده است. شاخص KMO، شاخصی از کیفیت نمونه‌گیری است که کوچک بودن همبستگی جزئی بین متغیرها را بررسی می‌کند و از این طریق مشخص می‌کند آیا واریانس متغیرهای پژوهش، تحت تأثیر واریانس مشترک برخی عامل‌های پنهانی و اساسی است یا خیر (مومنی و فعال‌قیومی، ۱۳۹۴). این شاخص در بازه صفر تا یک قرار دارد. در صورتی که مقدار آن کمتر از ۰/۵۰ باشد داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهند بود و اگر مقدار آن بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۹ باشد می‌توان با احتیاط بیشتر به تحلیل عاملی پرداخت. اما در صورتی که مقدار آن بزرگ‌تر از ۰/۷۰ باشد همبستگی‌های موجود در بین داده‌ها برای تحلیل مناسب خواهند بود.

در مقابل آزمون بارتلت بررسی می‌کند چه هنگام ماتریس همبستگی، از نظر ریاضی ماتریسی واحد (همانی) است. اگر سطح معنی داری (sig) آزمون بارتلت کوچک‌تر از ۵ درصد باشد، تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار (مدل عاملی) مناسب است، زیرا فرض واحد (همانی) بودن ماتریس همبستگی رد می‌شود. نتیجه اجرای آزمون بارتلت و شاخص KMO در نرم افزار SPSS به قرار زیر است:

جدول ۴- بررسی کیفیت مدل و آزمون KMO

متغیر KMO	معناداری آزمون بارتلت	تعداد سوالات	نام شاخص
۰/۷۴۴	۰/۰۰۰	۱۳	انضباط مالی
۰/۷۷۸	۰/۰۰۰	۴	رشد و توسعه اهداف
۰/۷۰۲	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه رهبری
۰/۷۳۹	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر
۰/۷۱۹	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی
۰/۷۰۳	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه کار گروهی
۰/۷۱۴	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه ساختار
۰/۷۴۴	۰/۰۰۰	۵	رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود چون شاخص KMO بیشتر از ۰/۷ است پس کیفیت مدل تایید می‌شود و داده‌های مربوط به «انضباط مالی و رشد و توسعه» برای تحلیل عاملی

۱/۹۱۰	-۱/۱۳۹	۰/۸۳۹	۴/۱۱	۵	۱	۳۳۹	FD3
-۰/۴۵۴	-۰/۶۵۶	۱/۱۸۵	۳/۶۳	۵	۱	۳۳۹	FD4
۰/۸۱۵	-۱/۰۳۶	۰/۸۹۴	۴/۰۶	۵	۱	۳۳۹	FD5
۰/۴۷۲	-۱/۰۳۰	۱/۰۲۹	۳/۹۸	۵	۱	۳۳۹	FD6
-۰/۵۰۷	-۰/۷۰۷	۱/۰۶۷	۳/۸۳	۵	۱	۳۳۹	FD7
۰/۴۶۵	-۰/۸۵۶	۰/۸۱۴	۴/۱۹	۵	۱	۳۳۹	FD8
۱/۳۵۴	-۱/۲۱۱	۰/۸۶۹	۴/۲۵	۵	۱	۳۳۹	FD9
-۰/۶۱۶	-۰/۵۵۲	۱/۱۱۰	۳/۶۷	۵	۱	۳۳۹	FD10
-۰/۴۲۲	-۰/۶۵۹	۰/۹۷۸	۳/۸۸	۵	۱	۳۳۹	FD11
۱/۸۲۹	-۱/۲۷۹	۰/۹۲۳	۴/۱۱	۵	۱	۳۳۹	FD12
-۰/۶۴۱	۰/۱۴۹	۰/۹۹۴	۳/۱۱	۵	۱	۳۳۹	FD13
۰/۶۵۶	-۱/۰۰۷	۰/۸۴۷	۴/۲۱	۵	۱	۳۳۹	Target1
-۰/۳۰۳	-۰/۵۸۲	۱/۰۱۲	۳/۸۳	۵	۱	۳۳۹	Target2
-۱/۰۲۰	-۰/۳۰۷	۱/۱۴۸	۳/۶۰	۵	۱	۳۳۹	Target3
-۰/۳۳۵	-۰/۲۸۱	۱/۰۰۳	۳/۴۱	۵	۱	۳۳۹	Target4
۰/۶۷۶	-۱/۰۱۲	۰/۹۲۵	۴/۱۳	۵	۱	۳۳۹	Leader1
۰/۴۸۸	-۰/۷۰۶	۰/۶۸۱	۴/۲۸	۵	۲	۳۳۹	Leader2
۰/۰۴۹	-۰/۶۲۹	۰/۷۷۶	۴/۱۲	۵	۲	۳۳۹	Leader3
۰/۲۸۶	-۰/۸۴۰	۰/۸۸۰	۴/۱۲	۵	۱	۳۳۹	Leader4
۱/۰۶۳	-۱/۰۳۹	۰/۷۹۰	۴/۲۶	۵	۱	۳۳۹	Leader5
۲/۱۸۱	-۱/۰۳۵	۰/۶۸۴	۴/۳۱	۵	۱	۳۳۹	Change1
۰/۳۲۲	-۰/۸۳۸	۰/۸۸۲	۴/۰۰	۵	۱	۳۳۹	Change2
۰/۸۱۲	-۰/۷۲۱	۰/۸۳۵	۳/۹۶	۵	۱	۳۳۹	Change3
۰/۲۴۳	-۰/۷۹۶	۰/۸۶۱	۴/۰۸	۵	۱	۳۳۹	Change4
۲/۰۲۷	-۱/۱۶۴	۰/۸۳۵	۴/۱۱	۵	۱	۳۳۹	Change5
-۰/۴۵۴	-۰/۶۵۶	۱/۱۸۵	۳/۶۳	۵	۱	۳۳۹	Reward1
۰/۸۴۷	-۱/۰۴۹	۰/۸۹۳	۴/۰۶	۵	۱	۳۳۹	Reward2
-۱/۰۳۲	-۰/۳۰۹	۱/۱۵۳	۳/۶۰	۵	۱	۳۳۹	Reward3
-۰/۳۳۴	-۰/۲۸۹	۱/۰۰۳	۳/۴۲	۵	۱	۳۳۹	Reward4
۱/۰۰۰	-۰/۸۶۱	۰/۷۸۲	۴/۰۹	۵	۱	۳۳۹	Reward5
۰/۷۲۴	-۱/۰۲۹	۰/۹۲۱	۴/۱۵	۵	۱	۳۳۹	Teamw1
۱/۴۸۹	-۰/۹۲۲	۰/۷۰۳	۴/۲۸	۵	۱	۳۳۹	Teamw2
۰/۴۷۵	-۰/۸۵۱	۰/۸۰۶	۴/۲۰	۵	۱	۳۳۹	Teamw3
۱/۴۱۰	-۱/۲۲۳	۰/۸۶۶	۴/۲۵	۵	۱	۳۳۹	Teamw4
-۰/۶۰۸	-۰/۵۵۲	۱/۱۰۸	۳/۶۷	۵	۱	۳۳۹	Teamw5
-۰/۴۱۰	-۰/۶۶۹	۰/۹۷۹	۳/۸۹	۵	۱	۳۳۹	Organi1
۱/۸۲۹	-۱/۲۷۹	۰/۹۲۳	۴/۱۱	۵	۱	۳۳۹	Organi2
-۰/۶۴۱	۰/۱۴۹	۰/۹۹۴	۳/۱۱	۵	۱	۳۳۹	Organi3
۰/۶۷۵	-۰/۷۷۳	۰/۷۶۱	۴/۱۰	۵	۲	۳۳۹	Organi4
۰/۷۲۴	-۱/۰۲۹	۰/۹۲۱	۴/۱۵	۵	۱	۳۳۹	Organi5
۰/۳۸۸	-۰/۶۵۳	۰/۶۶۶	۴/۲۹	۵	۲	۳۳۹	Mechan1
۰/۰۵۹	-۰/۶۴۸	۰/۷۷۷	۴/۱۳	۵	۲	۳۳۹	Mechan2

رشد و توسعه کار گروهی	۰/۶۵۸	۰/۳۷۰	۰/۷۱۶	۰/۶۸۸	۰/۵۵۵	۰/۸۹۶
رشد و توسعه ساختار	۰/۷۶۴	۰/۵۹۱	۰/۴۴۲	۰/۳۸۰	۰/۶۳۸	۰/۴۰۸
رشد و توسعه مکانیزم عملکرد	۰/۵۰۶	۰/۳۶۱	۰/۵۰۳	۰/۷۱۸	۰/۳۸۷	۰/۷۶۵
						۰/۳۳۸
						۰/۸۶

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، در بررسی معیار فورنل-لارکر نشان داده شده است که مقادیر موجود در روی قطر اصلی ماتریس (ریشه دوم مقادیر واریانس شرح داده شده AVE)، از کلیه مقادیر موجود در ستون مربوطه بزرگتر می‌باشند. این امر نشان‌دهنده همبستگی شاخص‌ها با سازه وابسته به آن‌ها است. باتوجه به نتایج به دست آمده از مدل اندازه‌گیری که در بررسی روایی و پایایی مدل نشان داده شد و با توجه به توضیحات مربوط به آستانه قبولی برای شاخص‌های مذکور در جدول ۶، تمامی نتایج به دست آمده در مدل اندازه‌گیری مورد تأیید قرار می‌گیرند. لذا نتیجه می‌شود که مدل از برازش مناسبی برخوردار است. بنابراین مدل نهایی توانسته است به گونه مناسبی روابط بین سؤالات توصیف کند. همچنین برای بررسی مکمل پایایی سؤالات از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید. نتایج این آزمون به صورت جدول ۷ است.

جدول ۷- ضرایب آلفای کرونباخ به منظور بررسی پایایی

مؤلفه	تعداد سؤالات	ضریب آلفای کرونباخ
انضباط مالی	۱۳	۰/۷۷۵
رشد و توسعه اهداف	۴	۰/۷۴۱
رشد و توسعه رهبری	۵	۰/۷۰۲
رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر	۵	۰/۷۱۴
رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی	۵	۰/۷۱۸
رشد و توسعه کار گروهی	۵	۰/۷۴۵
رشد و توسعه ساختار	۵	۰/۷۴۸
رشد و توسعه مکانیزم عملکرد	۵	۰/۷۸۱
کل سؤالات	۴۷	۰/۹۲۱

با توجه که ضرایب آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷ است می‌توان نتیجه گرفت که سؤالات از پایایی لازم برخوردار هستند.

شاخص‌های برازندگی مدل‌یابی معادلات ساختاری که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته به صورت زیر است.

۱- یکی از شاخص‌های عمومی برای به حساب آوردن پارامترهای آزاد در محاسبه شاخص‌های برازش شاخص‌خی- دو یا کای- دو به‌نحارج است که از تقسیم ساده خی- دو بر درجه آزادی مدل محاسبه می‌شود. چنانچه این مقدار بین ۱ تا ۳ باشد مطلوب است.

مناسب هستند. همچنین معنی داری آزمون بارتلت (کمتر از ۰/۰۵ بودن Sig) نشان می‌دهد که فرض همانی بودن ماتریس همبستگی رد شده و تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار (مدل عاملی) مناسب است.

قبل از اینکه مدل پژوهش و فرضیه‌های آن مورد بررسی قرار بگیرد، ابتدا لازم است تا مفروضه‌های نرمال بودن داده‌ها مورد ارزیابی قرار بگیرد. باید با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف میزان نرمال بودن و قابل استناد بودن داده‌ها مورد سنجش قرار بگیرد. همچنین با استفاده از این آزمون می‌توان تناسب داده‌های کسب شده را با جامعه آماری پژوهش مورد بررسی و ارزیابی قرار داد.

با توجه به داده‌های حاصل از جدول ۵ مشاهده می‌گردد، نتایج کسب شده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بیانگر این است که متغیرهای پژوهش مطلوب و قابل استناد هستند، زمانی داده‌های حاصل از آزمون K-S نرمال هستند که مقادیر محاسبه شده، بیشتر از ۰/۰۵ باشند. بنابراین بر اساس یافته‌های این آزمون می‌توان چنین استنباط نمود، توزیع متغیرهای این پژوهش در جامعه آماری، نرمال است و می‌توان از آزمون‌های آماری پارامتریک در پژوهش استفاده نمود.

جدول ۵- نتایج آزمون نرمال بودن داده‌ها

متغیرهای پژوهش	کولموگروف-اسمیرنوف	
	sig	K-S
انضباط مالی	۰/۰۷۸	۰/۳۰۳
رشد و توسعه اهداف	۰/۱۲۳	۰/۲۸۳
رشد و توسعه رهبری	۰/۰۹۹	۰/۶۳۳
رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر	۰/۱۱۸	۰/۲۷۸
رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی	۰/۰۶۹	۰/۴۳۱
رشد و توسعه کار گروهی	۰/۱۰۲	۰/۲۶۵
رشد و توسعه ساختار	۰/۱۱۱	۰/۱۳۷

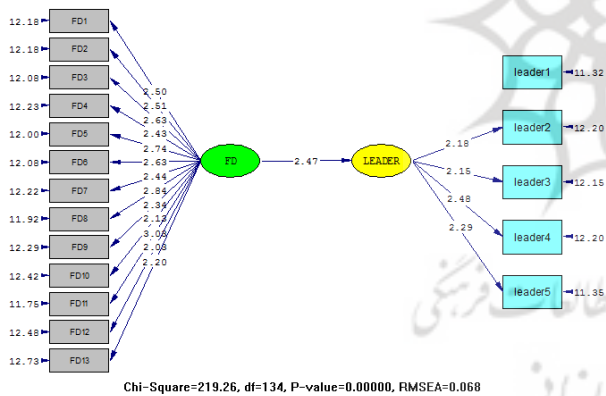
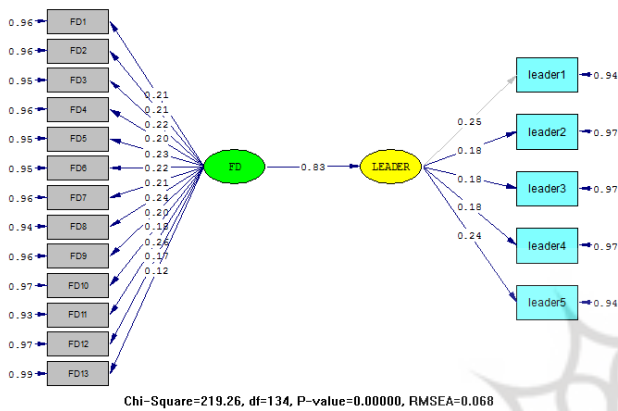
جدول ۶- معیار فورنل-لارکر^۱

انضباط مالی	رشد و توسعه اهداف	رشد و توسعه رهبری	رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر	رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی	رشد و توسعه کار گروهی	رشد و توسعه ساختار	رشد و توسعه مکانیزم عملکرد
۰/۸۳۷	۰/۸۲۶	۰/۳۹۹	۰/۸۷۸	۰/۵۸۳	۰/۸۷۴		
رشد و توسعه اهداف	۰/۵۷۴	۰/۴۷۱					
رشد و توسعه رهبری	۰/۴۷۱	۰/۳۹۹					
رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر	۰/۶۵۵	۰/۳۸۰	۰/۵۸۳				
رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی	۰/۶۲۶	۰/۷۲۶	۰/۳۹۳	۰/۴۴۵	۰/۸۷۴		

² χ^2/df

¹ Fornell-Larcker

شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه دوم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی (۲/۴۷) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه رهبری شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۸۳ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه رهبری شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۲ به بررسی مدل فرضیه دوم پرداخته است.



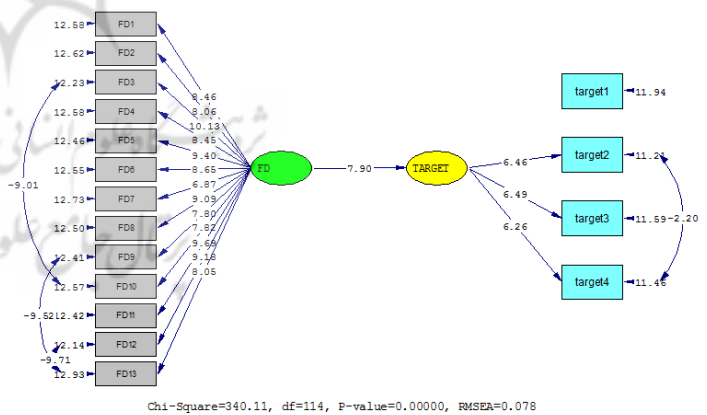
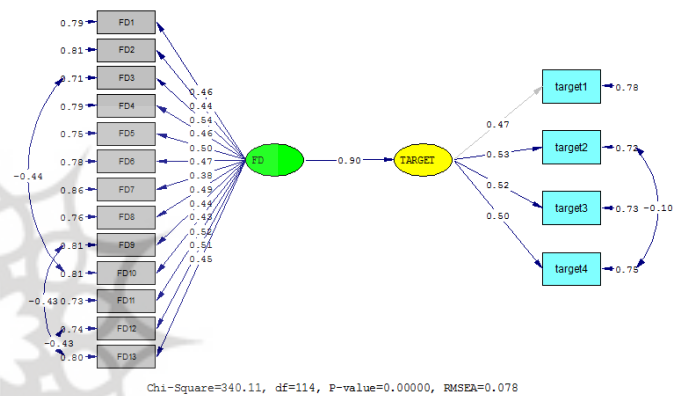
شکل ۲- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه دوم

جدول ۹- نتایج آزمون فرضیه دوم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۸۳	۲/۴۷	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۳. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه سوم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه نگرش نسبت به تغییر شرکت‌های تعاونی (۸/۵۷) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه رهبری شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد.

۲- شاخص ریشه دوم میانگین مجذورات پس مانده‌های استاندارد شده^۱ هم باید کمتر از ۰/۰۸ باشد تا مورد پذیرش قرار گیرد. فرضیه ۱. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه اول مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی (۷/۹۰) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۹۰ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه اهداف شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۱ به بررسی مدل فرضیه اول پرداخته است.



شکل ۱- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه اول

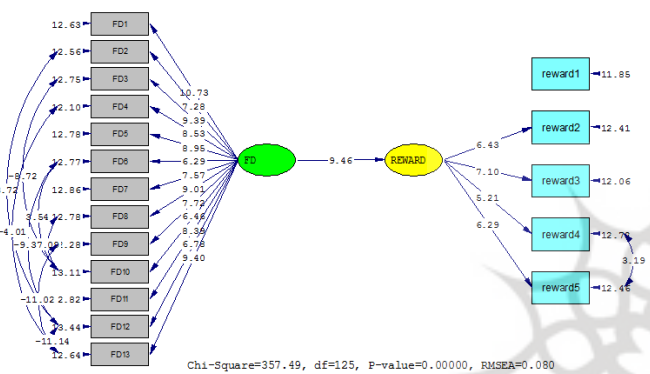
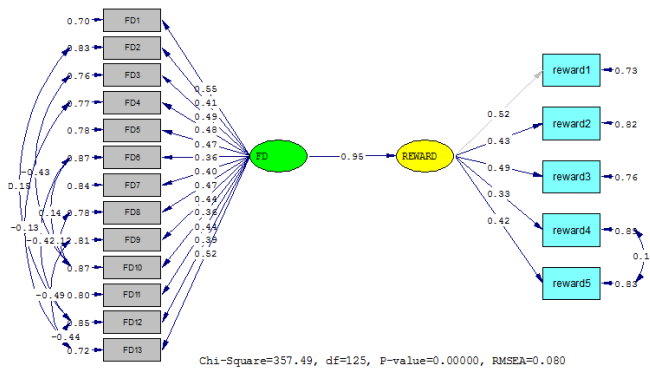
جدول ۸- نتایج آزمون فرضیه اول

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۹۰	۷/۹۰	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۲. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه رهبری

^۱ SRMR: Root Mean Square Residual

دارد. شکل ۴ به بررسی مدل فرضیه چهارم پرداخته است.



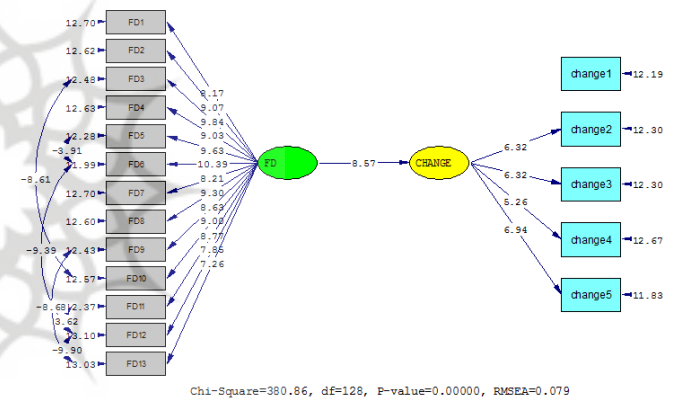
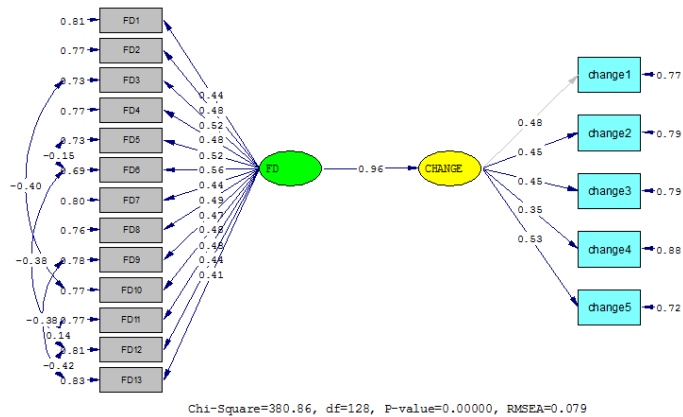
شکل ۴- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه چهارم

جدول ۱۱- نتایج آزمون فرضیه چهارم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۹۵	۹/۴۶	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۵. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه کارگروهی شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه پنجم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه کارگروهی در شرکت‌های تعاونی (۲/۱۱) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه کارگروهی در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۱۱ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه کارگروهی در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۵ به بررسی مدل فرضیه پنجم پرداخته است.

با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۹۶ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه نگرش نسبت به تغییر شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۳ به بررسی مدل فرضیه سوم پرداخته است.

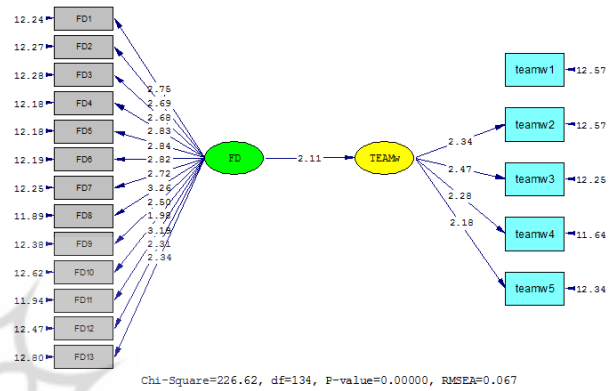
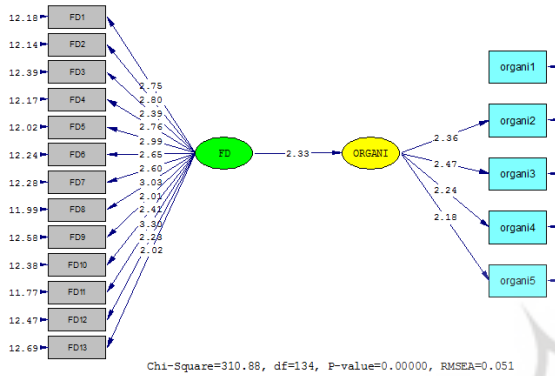
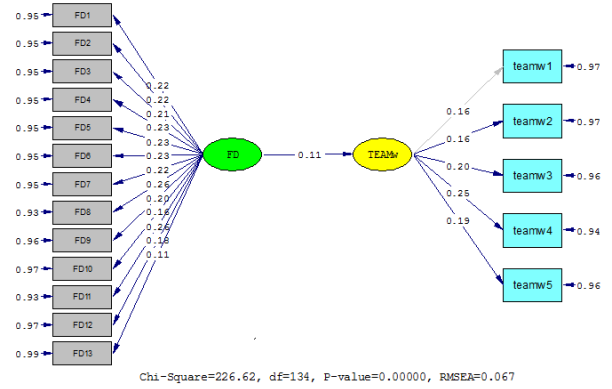
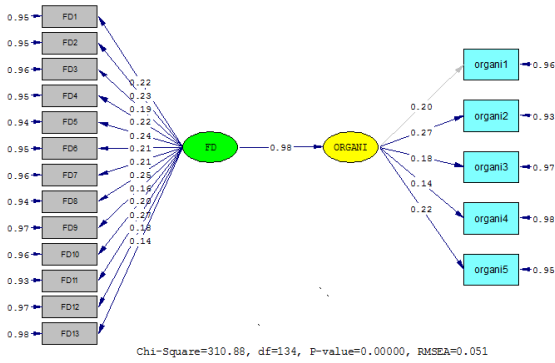


شکل ۳- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه سوم

جدول ۱۰- نتایج آزمون فرضیه سوم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۹۶	۸/۵۷	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۴. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه چهارم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی (۹/۴۶) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۹۵ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود



شکل ۶- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه ششم

شکل ۵- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه پنجم

جدول ۱۳- نتایج آزمون فرضیه ششم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۹۸	۲/۳۳	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۷. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه هفتم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه مکانیزم‌های سودمند در شرکت‌های تعاونی (۲/۲۸) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۹۸ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه مکانیزم‌های سودمند در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۷ به بررسی مدل فرضیه هفتم پرداخته است.

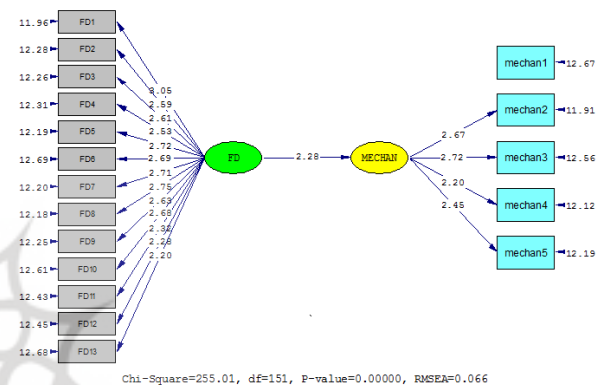
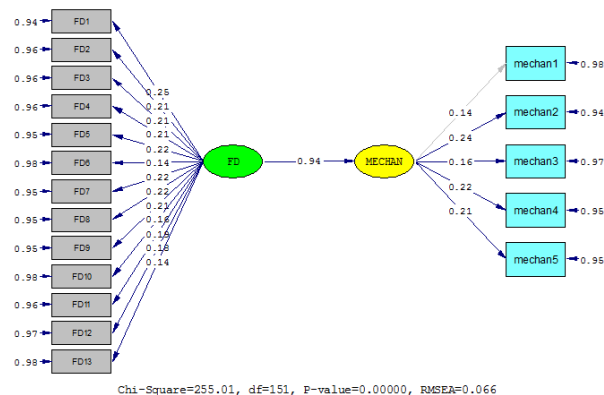
جدول ۱۲- نتایج آزمون فرضیه پنجم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۱۱	۲/۱۱	۱/۹۶	معنادار

فرضیه ۶. انضباط مالی تأثیر معناداری بر رشد و توسعه ساختار سازمانی شرکت‌های تعاونی دارد. در بررسی فرضیه ششم مقدار t رابطه بین متغیر عوامل انضباط مالی و توسعه ساختار سازمانی در شرکت‌های تعاونی (۲/۳۳) بیشتر از مقدار بحرانی جدول می‌باشد که نشان می‌دهد که بین عوامل انضباط مالی و رشد و توسعه ساختار سازمانی در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به ضریب استاندارد مسیر ۰/۹۸ است. بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده فرض صفر رد شده و بین انضباط مالی و رشد و توسعه ساختار سازمانی در شرکت‌های تعاونی رابطه معنادار وجود دارد. شکل ۶ به بررسی مدل فرضیه ششم پرداخته است.

سازمان‌ها کمک کند. این تئوری بیان می‌کند که با داشتن انضباط مالی سازمان‌ها می‌تواند منابع مالی خود را به بهترین شکل مدیریت کنند، ریسک‌های مالی را کاهش دهند، اعتماد سرمایه‌گذاران و اعضا را جلب کند و فرصت‌های سرمایه‌گذاری ایجاد نمایند. انضباط مالی در رهبری شرکت‌های تعاونی می‌تواند به عنوان یک عامل کلیدی در تسهیل رشد و توسعه این شرکت‌ها عمل کند. این انضباط مالی به مدیریت صحیح و بهینه منابع مالی، کنترل هزینه‌ها، تامین منابع مالی مناسب و کارایی در استفاده از آن‌ها اشاره دارد.

زمانی که یک شرکت تعاونی دارای انضباط مالی مناسبی است احتمالاً از ریسک‌های مالی کمتری رنج می‌برد به دلیل اینکه قادر است به صورت موثرتری با چالش‌های مالی روبرو شود. در این شرکت رهبری سازمان قادر است فرصت بیشتری را برای توسعه ابعاد خدمات و محصولات به کار گیرد تا بتوان به راحتی منابع مالی بیشتری جذب نمایند که از این مسیر می‌توان به توسعه و رشد پایدارتر کمک نمود. رهبری سازمانی متقارن با استفاده موثر از منابع مالی، اداره کارایی و بهره‌وری بیشتر از منابع و تصمیم‌گیری‌های هوشمند در مورد سرمایه‌گذاری و هزینه‌های فراهم می‌کند. وقتی که رهبران شرکت‌های تعاونی از انضباط مالی برخوردارند احتمالاً بهتر قادر هستند با ریسک‌های مالی کنار بیایند و امکان بروز بحران‌های مالی را کاهش دهند. از طرفی دیگر با داشتن انضباط مالی می‌توانند از فرصت‌های سرمایه‌گذاری استفاده کرده و راحت‌تر منابع مالی بیشتری جذب نمایند که این بهبود در عملکرد مالی و عملیاتی به وضوح می‌تواند به رشد و توسعه سازمان‌های تعاونی کمک نمایند. مدیرانی که به انضباط مالی توجه می‌کند در توسعه و اجرای تغییرات مدیریت موفق‌تر عمل می‌کند و بهبودهای مورد نیاز را در سازمان بهبود می‌بخشد. انضباط مالی می‌تواند تضمینی برای پایداری مالی محسوب شود. این امر اعتبار مدیران و کارکنان به آینده سازمان تقویت کرده و نگرش مثبتی را نسبت به تغییرات مدیریتی ترسیم می‌کند. همچنین انضباط مالی موجب تقویت ارتباطات و همکاری بین اعضای سازمان می‌شود که این مهم می‌تواند به تکمیل فرآیند اجرای تغییرات مدیریتی کمک کند. جلب منابع نیز سرمایه‌گذاری در پروژه نوآورانه نیز از مسیر انضباط مالی می‌تواند در اجرای تغییرات مدیریتی مسیر رشد و توسعه سازمان را بهبود بخشد و در نهایت انضباط مالی موجب تسهیل فرآیند تصمیم‌گیری می‌گردد که به مدیران کمک می‌کند تا تصمیماتی که برای تغییر مدیریتی لازم است با اطمینان و اعتماد بخش بیشتری استفاده کنند. این



شکل ۷- بررسی ضرایب استاندارد شده و آماره تی مدل فرضیه هفتم

جدول ۱۴- نتایج آزمون فرضیه هفتم

نوع رابطه	ضریب استاندارد مسیر	مقدار t	مقایسه با مقدار بحرانی	معنی داری
مستقیم	۰/۹۴	۲/۲۸	۱/۹۶	معنادار

۵. بحث و نتیجه گیری

انضباط مالی می‌تواند به عنوان یک عامل اصلی در رسیدن به اهداف رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی عمل کند. با داشتن انضباط مالی شرکت‌های تعاونی می‌توانند منابع مالی خود را به بهترین شکل مدیریت کنند، استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری موجود را بهینه سازی کنند و پایداری مالی خود را تضمین نمایند. این امور در نهایت می‌تواند به رشد و توسعه اهداف کسب و کار منجر شود. بنابراین انضباط مالی با ارتقاء کارایی مالی و اقتصادی شرکت‌های تعاونی می‌تواند، به دستیابی به اهداف رشد و توسعه آنها کمک کند.

یکی از تئوری‌هایی که می‌توان این ادعا را توجیح کند تئوری سازمان‌های اقتصادی و مالی است. این تئوری به این ایده متمرکز است که انضباط مالی در سازمان‌ها (اعم از شرکت‌های تعاونی یا سایر انواع شرکت‌ها) می‌تواند به بهبود عملکرد مالی و عملیاتی

- ۱- توسعه سیاست مالی مناسب: تدوین و اجرای یک سیاست مالی با اهداف مشخص و راهبردهای دقیق که به انضباط مالی کمک کند. این سیاست باید شامل مواردی مانند بودجه‌ریزی دقیق، کنترل هزینه‌ها و مدیریت منابع مالی باشد.
 - ۲- افزایش آگاهی و آموزش: آموزش رهبران و مدیران کارکنان در زمینه ابعاد مختلف انضباط مالی و تأثیر آن بر عملکرد سازمانی می‌تواند در ایجاد فضای مناسب برای بهبود انضباط مالی و نیز بهبود رهبری شرکت‌های تعاونی کمک کننده باشد.
 - ۳- استفاده از سیستم‌های اطلاعات مدیریتی: پیاده سازی سیستم‌های مدیریتی مناسب به منظور نظارت و ارزیابی عملکرد مالی سازمان بویژه استفاده از طریق نرم افزارهای مالی مناسب و ابزارهای تحلیل داده می‌تواند در بهبود انضباط مالی و رهبری سازمانی کمک کند.
 - ۴- بهبود انعطاف و نوع‌آوری: تئوری رهبران و مدیران به انعطاف‌پذیری و توانایی تصمیم‌گیری در مواجهه شرایط مالی متغیر و ترقیب کارکنان به ارائه ایده‌ها و نوع‌آوری که به بهبود انضباط مالی و رهبری سازمانی کمک کند.
 - ۵- ارتقاء سطح انضباط مالی از طریق تدوین و اجرای سیاست‌ها و رویه‌های مالی موثر بر افزایش پاداش‌های مدیریتی.
 - ۶- ارتقاء فرهنگ سازمانی: ترویج فرهنگی که اهمیت انضباط مالی و مدیریت مالی بهینه را در سازمان تأکید می‌کند و می‌تواند موجب تحریک و القاء رفتارهای مطلوب در این زمینه شود.
 - ۷- ایجاد انگیزه مالی: ارتقاء پاداش‌های مدیریتی و ایجاد سیستمی منصفانه و شفاف برای تعیین و این پاداش‌های می‌تواند مدیران را به افزایش تلاش و بهبود عملکرد ترقیب نمایند.
 - ۸- ارتقاء نظارت و بازرسی داخلی برای اطمینان از پایبندی به سیاست‌ها، اصول مالی و کاهش ریسک‌های مالی.
- در فرآیند تحقیق علمی، مجموعه شرایط و مواردی وجود دارد که خارج از کنترل محقق می‌باشد، ولی به طور بالقوه می‌تواند نتایج تحقیق را تحت تأثیر قرار دهد. برخی از این محدودیت‌ها ذاتی و برخی ناشی از شرایط محیطی و محدودیت زمانی تحقیق می‌باشد. ضرورت دارد نتایج تحقیق علمی، با مدنظر قرار دادن محدودیت‌های موجود مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد. محدودیت‌های این پژوهش به شرح زیر بوده است:

ادعا از طریق چند تئوری پشتیبانی می‌شود. تئوری پردازش اطلاعات مدعی است که سازمان‌ها اطلاعات را جمع‌آوری، تفسیر و استفاده می‌کنند تا تصمیماتشان را اتخاذ نمایند. انضباط مالی می‌تواند فرآیند تصمیم‌گیری را بهبود بخشد و باعث ایجاد نگرش مثبت به تغییرات مدیریتی شود. دیگر تئوری تحول سازمانی مدعی است که چگونه سازمان‌ها با تغییر مواجهه می‌شوند و چگونه با آن برخورد کنند. انضباط مالی می‌تواند سازمان‌ها را برای مواجهه با تغییرات آماده کند و موجب رشد و توسعه نگرش تغییر مدیریتی شوند. انضباط مالی یک عامل مهم در توسعه و رشد پاداش‌های مدیریتی شرکت‌های تعاونی است. هر چه انضباط مالی در شرکت‌های تعاونی بهبود یابد پاداش‌های مدیریتی نیز افزایش می‌یابد. این ارتباط مثبت و معنادار نشان دهنده اهمیت تدابیر و سیاست‌های مناسب در حوزه مالی و مدیریتی در بهبود عملکرد و ارتقاء شرکت‌های تعاونی است. به عبارت دیگر با داشتن انضباط مالی، شرکت‌های تعاونی می‌تواند پاداش‌های مدیریتی خود را بهبود بخشیده و به تأثیر رشد و توسعه مدنظر خود دست یابند. با بهبود انضباط مالی، شرکت‌های تعاونی می‌تواند به شکل‌های مختلفی مانند، کاهش هدر رفت منابع مالی، بهبود عملکرد مالی، افزایش اعتماد ذی نفعان و افزایش رقابت‌پذیری پاداش‌های مدیریتی را افزایش دهند. انضباط مالی باعث افزایش اعتماد ذی‌نفعان، کاهش ریسک‌های مالی و افزایش دسترسی به منابع مالی می‌شود که این عوامل موجب تقویت و رشد و توسعه کارگروهی در شرکت‌های تعاونی دارد. افزایش انضباط مالی در شرکت‌های تعاونی بهبود در ساختار سازمانی آنها به همراه دارد. به عبارتی دیگر با افزایش انضباط مالی شرکت‌های تعاونی می‌تواند به توانایی بهتری در مدیریت منابع مالی و افزایش کارایی در فرآیندهای سازمانی دست یابند. افزایش انضباط مالی می‌تواند به کاهش ریسک‌های مالی مرتبط با نفوذ، بدهی‌ها و سایر عوامل منجر شود که این امر باعث استحکام و پایداری ساختار سازمانی می‌شود. افزایش انضباط مالی می‌تواند بهبودی در عملکرد و سودآوری شرکت‌های تعاونی را فراهم کند. یعنی اجرای استانداردها و رهنمودهای مالی منجر به بهبود مکانیزم‌های سودمند در این شرکت‌ها می‌شود که به نوبه خود منجر به رشد و توسعه آنها می‌گردد. با افزایش انضباط مالی، شرکت تعاونی می‌تواند بهبودی در مکانیزم‌های مدیریت مالی خود را تجربه کند. این تغییر در نهایت به بهبود کارایی، عملکرد و رشد و توسعه و حفظ پایداری مالی منجر می‌شود.

پیشنهاد‌های پژوهش به شرح زیر است:

۶- مقایسه سطح انضباط مالی و تأثیر آن بر رشد کارگروهی در شرکت‌های تعاونی با شرکت‌های سهامی عام.

منابع

ابوالحسنی هستیانی، اصغر، خوش‌باش، علی و صفری، جلیل (۱۴۰۲)، بررسی تأثیر انضباط مالی بر بهبود بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی (بخش دولتی)، نشریه علمی مطالعات حسابرسی مطهر. (۱)، ۱۳۷-۱۸۴. <https://civilica.com/doc/1754601>

توماس، جی جی و سیستو، وینچنزو و ریسکاوچ، رائل، (۱۳۷۶). *اقتصاد غیر رسمی، ترجمه و تلخیص منوچهر نوربخش و کامران سپهری، تهران: موسسه تحقیقات پولی و بانکی.*

چمن‌گرد خرم‌آبادی، ارسلان، همت فر، محمود و صفتی، فرید، (۱۴۰۲). طراحی مدلی بر انضباط مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از رگرسیون لجستیک، فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری، ۱۲، ۲۷-۵۲(۱). <https://sanad.iau.ir/Journal/jik/Article/843610/FullText>

حیدری، حنیفه، محمدی، مجید و نجفی، فریبا (۱۳۹۴). عوامل موثر بر فساد اداری با تأکید بر ایران. *کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی.* <https://sid.ir/paper/836634/fa>

دادگر، یداله، و نظری، روح‌اله (۱۳۹۲). بررسی تأثیر شاخص فلاکت بر جرم و جنایت در ایران. *مطالعات و سیاست‌های اقتصادی*، ۹، ۶۳-۸۶. (۲)، ۱۹. <https://sid.ir/paper/219034/fa>

سلگی، محمد و قهرائی، احسان (۱۴۰۱). بررسی تأثیر عوامل سازمانی بر انضباط مالی در بخش دولتی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۹(۳)، ۴۷۵-۵۰۳. <https://www.doi.org/10.22059/acctgrev.2022.313694.1008467>

شریعت‌پناهی، سید مجید و بادآورنهدی، یوسف (۱۳۸۴). ارتباط بین ارزش افزوده اقتصادی پالایش‌شده (PEVA) و بازده سهام تعدیل شده ریسک. *مطالعات حسابداری*، ۷، ۷۷-۹۵. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.28210166.1383.2.7.4.9>

طالب، مهدی (۱۳۷۹). *اصول و اندیشه‌های تعاونی.* تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ دوم.

قاسمی‌نژاد، سلگی (۱۳۹۳). بررسی تأثیر سرمایه‌فکری بر توسعه محصولات نوآورانه (مورد مطالعه: یکی از مراکز تحقیقاتی صنعتی دفاعی). *فصلنامه راهبردی بسیج*، ۱۷(۶۵)، ۱۴۳-۱۶۸. <https://civilica.com/doc/1478133>

قنبری، زمانی (۱۳۹۷). مطالعه تأثیر محدودیت مالی و ساختار سرمایه بر ارزش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران،

۱- دوره زمانی تحقیق سال ۱۴۰۲ بوده است. تعمیم آن به سایر دوره‌های زمانی باید با احتیاط کامل صورت گیرد.

۲- جامعه آماری این پژوهش، تعاونی‌های شهر مشهد است. تسری نتایج این پژوهش به سایر جوامع بایستی با احتیاط صورت پذیرد.

۳- کمبود کار مشابه در این زمینه خصوصاً در زمینه بررسی رابطه انضباط مالی و رشد و توسعه.

۴- با وجود تلاش بسیار محقق موفق به پیدا کردن پژوهشی که به طور مستقیم به این موضوع پرداخته باشد، نشد.

۵- با توجه به اینکه مدیران شرکت‌های تعاونی وقت آزاد کمی داشتند و معمولاً درگیر پاسخ به ارباب رجوع بودند لذا در اکثر موارد پرسشنامه‌های ارائه شده با شتاب تکمیل می‌شد که این شتاب در پاسخ‌گویی می‌تواند در نتایج پژوهش تأثیر گذار باشد.

۶- به دلیل اینکه در این پژوهش از پرسشنامه استفاده شده است، در نتیجه ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کنند.

۷- متغیرهای ناخواسته که ممکن است حاصل طرح‌ها و روش‌های ویژه‌ای باشند که در تحقیق به کار رفته شده‌اند، غالباً به گونه‌های مختلف، اعتبار درونی و بیرونی تحقیق را به مخاطره می‌اندازند که در تحقیقات علوم رفتاری، کنترل یا حذف کامل این نوع عوامل غیر ممکن است.

پیشنهاد‌های آتی پژوهش به صورت زیر قابل توصیف است:

۱- بررسی تأثیر عوامل مختلف مانند اندازه شرکت، نوع فعالیت، ساختار سازمانی و شرایط بازار بر انضباط مالی در شرکت‌های تعاونی.

۲- بررسی ارتباط انضباط مالی و عملکرد سازمانی از جمله رشد درآمدها و سایر شاخص‌های عملکرد شرکت‌های تعاونی.

۳- بررسی تأثیر نوع و سبک رهبری بر انضباط مالی و مدیریت منابع مالی در شرکت‌های تعاونی.

۴- بررسی عمیق تأثیر انضباط مالی بر عملکرد مالی کلان و میان مدت شرکت‌های تعاونی.

۵- مقایسه تأثیر انضباط مالی در شرکت‌های تعاونی با سایر انواع شرکت‌ها.

- financial policies in the industrial countries. *Economic Policy*, 6(13), 341-392. <https://doi.org/10.2307/1344630>
- International Transparency Organization (2005). https://en.wikipedia.org/wiki/Transparency_International
- Johnston, G.P. & Bowen, D.V. (2005). The Benefits of Electronic Records Management Systems: A General Review of Published and Some Unpublished Cases. *Records Management Journal*, 15(3), 131-140. <https://doi.org/10.1108/09565690510632319>
- Lok, P. & Crawford, J. (2000) The Application of a Diagnostic Model and Surveys in Organizational Development. *Journal of Managerial Psychology*, 15(2), 108-124. <https://doi.org/10.1108/02683940010310319>
- Kreishan, B. (2014). Confronting corruption in the financing of the political party. *Review of International Political Economy*, 18(2), 228-250. <https://doi.org/10.30473/gaa.2023.66386.1632>
- Pham, Ly. (2024). *A Research on the Changing Regulatory Landscape: Implications for Corporate Disclosure, Financial Discipline, and Auditor Reporting*. Ph.D Thesis, Aalto University publication: 34-164. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-64-1624-3>
- Rakhman, A. (2011). Financial discipline: a survey of entrepreneurs' perspectives in south Sulawesi. *Journal of Economics, Business, and Accountancy Ventura*, 14(2), 119-132. <https://doi.org/10.14414/jebav.v14i2.2>
- Koirala, S. (2019). *A Research on the Corporate discipline and Firm Financial Decisions: Evidence from Regulatory Reforms*. Ph.D Thesis, Department of Accounting and Finance, University of Strathclyde. <https://stax.strath.ac.uk/concern/theses/z890rt341>
- Sundaram, J. K., Chowdhury, A., & Clark, M. T. (2022). Is good governance good for African development?. *Journal of African Transformation*, 7(1), 36-53. <https://doi.org/10.48730/b0ep-3463>
- OECD: The Organisation for Economic Co-operation and Development. Website: <https://www.oecd.org/en/about.html>
- Widyastuti, U., & Soma, A. (2023). The Islamic financial literacy and market discipline: Does gender have the moderating role?. *Jurnal Keuangan dan Perbankan*, 27(1), 1-9. doi:<https://doi.org/10.26905/jkdp.v27i1.8297>
- Tanzi, V. (1999) Uses and Abuses of Estimates of the Underground Economy. *The Economic Journal*, 109, 338-347. <https://doi.org/10.1111/1468-0297.00437>
- Zaffier Dewangga, (2019). *A Research on the analysis of market discipline in Indonesia's Banking industry*. M.A. Thesis, Economics department
- سومین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری و حسابرسی پویا. <https://civilica.com/doc/826273>
- لطیفی، میثم (۱۳۹۲). مبانی و اصول نظم و انضباط در سازمان. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- محمدی بارزلی، خدیجه، صور آذر، توحید و صورآذر، پرویز (۱۳۹۶). بررسی عوامل موثر بر فساد اداری در سازمان‌های دولتی (مطالعه موردی اداره صنعت، معدن و تجارت شهر اردبیل). *رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری*. ۱-۹ (۳)، ۱-۱۱. <https://civilica.com/doc/946317>
- مطهری، سعید، تفتیان، اکرم، و معین الدین، محمود (۱۴۰۰). ارائه الگوی مدیریت و نظارت انضباط مالی شرکتهای دولتی. *نظارت و بازرسی*، ۱۵ (۵۶)، ۱۲۵-۱۴۶. <https://sid.ir/paper/414568/fa>
- مومنی، منصور و فعال قیومی، علی (۱۳۹۴). *تحلیل های آماری با استفاده از SPSS*. تهران: انتشارات گنج شایگان. چاپ هشتم.
- Abbott, L., & Buslepp, W. L. (2022). Do Critical Audit Matters Provide Decision-Relevant Information to Investors? Evidence from Merger and Acquisition Announcements (SSRN Scholarly Paper 4188255). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4188255>
- Aslam, S., & Amin, S. (2015). Impact of intellectual capital on financial vulnerability of pharmaceuticals sector in Pakistan. *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, 9(1), 171-184. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/188188/1/pjcss227.pdf>
- Chang, C.J. (2004). *The study of relationships among intellectual capital, Business performance and business value for the biotechnology industry in Taiwan*. Master's thesis, graduate institute of accounting, http://ethesys.lib.fcu.edu.tw/ETD-search/view_etd?URN=etd-0628105-154505
- COSO (2011). Internal control—Integrated framework. Framework and appendices. Jersey City (NJ): Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.
- Audretsch, D. B., Coad, A. & Segarra, A., (2014). A Research on the Firm growth and innovation, *Small Business Economics*, 32(1), 15–30. <https://doi.org/10.1007/s11187-014-9560-x>
- Egbide, B.C & Agbude, G. (2014). Good Budgeting and Good Governance: A Comparative Discourse (August 11, 2014). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2478725> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2478725>
- Fenley, A. (1998). Models, styles and metaphors: Understanding the management of discipline. *Employee Relations*, 20(4), 349–364. <https://doi.org/10.1108/01425459810232815>
- Grilli, V.U., Masciandaro, D., & Tabellini, G. (1991). Political and monetary institutions and public

faculty of economics and business, Universitas
Brawijaya. <file:///C:/Users/Home/Downloads/572-1-Article%20Text-11128-1-10-20190522-1.pdf>

پیوست:

پرسشنامه انضباط مالی

کاملاً موافق	موافق	بی نظیر	مخالف	کاملاً مخالف	نظر شما راجع به هر یک از گویه های زیر چیست
					افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح‌های تملک در پروژه‌های عمرانی و دارایی‌های سرمایه‌ای
					رعایت قوانین و مقررات در استفاده از بودجه عمومی و سایر منابع برای هر گونه پرداخت در سازمان.
					تطبيق هزینه‌کرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و جاری با قوانین و مقررات.
					استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی مطابق با قانون.
					انجام به موقع کلیه مراحل معاملات، مناقصه‌ها و مزایده‌ها طبق قوانین و مقررات.
					تنظیم و ارائه به موقع اسناد حسابداری و صورت‌های مالی و اسناد تنخواه گردان.
					مدیریت وجوه مصرف نشده سازمان مطابق قوانین مرتبط.
					رعایت انجام عملیات مالی سازمان از طریق حساب‌های قانونی بانکی.
					مدیریت مصرف اعتبارات تخصیص یافته مطابق قانون و مقررات.
					تطبيق نحوه نگهداری از اموال سازمان با قوانین و مقررات.
					انطباق هزینه‌های تحقیقاتی سازمان با مقررات مربوط.
					انطباق پرداخت‌ها به کارکنان با قوانین و مقررات.
					تطبيق وجوه ماهانه و سالانه با بودجه مصوب و تخصیص یافته سازمان.

پرسشنامه رشد و توسعه

کاملاً موافق	موافق	بی نظیر	مخالف	کاملاً مخالف	سوالات
هدف					
					با اهداف بیان شده سازمان موافق هستم.
					اهداف سازمان را درک می‌کنم.
					اولویت‌های سازمان توسط کارکنان درک می‌شود.
					برای تصمیم‌گیری در زمینه اهداف واحد کاریم، از اطلاعات کافی برخوردار می‌باشم.
رهبری					
					تلاش‌های رهبری در این سازمان منجر به نیل به اهداف می‌شود.
					سرپرست مستقیم من، از تلاش‌های کاریم حمایت می‌کند.
					برای من روشن است که رئیس من تلاش می‌کند تا فعالیت‌های کاریم را هدایت کند.

					من تلاش‌های رئیس را جهت اثرگذاری و نفوذ بر من و سایر اعضای واحد کاری درک می‌کنم.
					هنجارهای رهبری در این سازمان به پیشرفت آن کمک می‌کند.
نگرش نسبت به تغییر					
					تقسیم کار در این سازمان، به پیشرفت سازمان کمک می‌کند.
					سازمان نسبت به تغییر مقاومت نمی‌کند.
					سیاست‌ها و رویه‌های این سازمان از ثبات برخوردار است.
					سازمان با تغییر موافق می‌باشد.
					سازمان توانایی ایجاد تغییر را دارد.
پاداش					
					مشوق‌های لازم برای انجام وظایف در سازمان وجود دارد.
					کار من، فرصت رشد کردن را برایم فراهم می‌آورد.
					مقیاس‌های پرداخت به کارکنان سازمان عادلانه می‌باشند.
					در این سازمان، فرصت ارتقاء وجود دارد.
					حقوقی که دریافت می‌کنم، متناسب با شغلی است که انجام می‌دهم.
روابط					
					رابطه من با سرپرستم، رابطه‌ای هماهنگ می‌باشد
					همواره می‌توانم با افراد محل کارم گفتگو کنم، حتی اگر مشکل کاری داشته باشم.
					تضادهای در این سازمان قابل حل هستند.
					رابطه ام با اعضای گروه کاری دوستانه می‌باشد.
					برای انجام کارم به شیوه‌ای صحیح، روابط کاری خوبی را با سایر افراد برقرار کرده‌ام.
ساختار					
					تقسیم کار در این سازمان، به پیشرفت سازمان کمک می‌کند.
					تقسیم کار در این سازمان کمک می‌کند تا سازمان به اهدافش برسد.
					تقسیم کار در این سازمان، از انعطاف‌پذیری برخوردار است.
					شیوه تقسیم کار در این سازمان منطقی می‌باشد.
					ساختار کار من به خوبی تعریف شده است.
مکانیزم‌های سودمند					
					سرپرست مستقیم من، ایده‌هایی دارد که برای من و گروه کاریم مفید هستند.
					این سازمان از مکانیزم‌های کافی برای متعهد کردن خودش برخوردار است.
					برنامه‌ریزی و کنترل این سازمان برای رشد و توسعه آن مفید می‌باشد.
					واحد‌های کاری دیگر، در صورت نیاز، به واحد کاری ما کمک کرده و برای ما مفید می‌باشند.
					اطلاعات لازم برای انجام درست کارم برخوردار هستم.